

SANTRAUKA. Publikacijoje skelbiama ilgamečio Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatūros katedros vedėjo, žurnalisto, mokslinio žurnalo „Darbai ir dienos“ redaktoriaus, profesoriaus Leono Fliorento Gudaičio ir Jungtinių Amerikos Valstijų lietuvių literatūrologo Rimvydo Prano Šilbajorio 1995–2000 metų korespondencija. Laiškuose atsiveria daug ir įvairių temų: mokslo ir studijų aplinka universitete, doktorantūros virtuvė, „Darbų ir dienų“ redagavimo subtilybės, žurnalo mokslinio formato ir tematikos svarstymai. Skelbiami 39 laišakai, iš kurių 18 parašė Leonas Gudaitis, o kiti priklauso Rimvydo Šilbajorio autorystei. Apylygis parašytų ir išsiųstų laiškų kiekis leidžia kalbėti apie korespondentų tekstų dialogiškumą, o jam atskleisti geriausiai tiko chronologinis publikavimo principas. Ši publikacija leidžia geriau pažinti keletą profesoriaus Leono Gudaičio akademinio gyvenimo fragmentų. Skelbtuose laiškuose atsiskleidžia skirtingos, tačiau tarpusavyje susijusios temos, kurios atveria dar vieną požiūrį į Vytauto Didžiojo universiteto praeitį, čia dirbusius ir studijavusius žmones bei akademinę aplinką.

RAKTAŽODŽIAI: Leonas Fliorentas Gudaitis, Rimvydas Pranas Šilbajoris, Vytauto Didžiojo universitetas, „Darbai ir dienos“, studijos, mokslas, studentai, laišakai, korespondencija.

Kiekviena pradžia literatūros istorikui, žurnalistui ir redaktoriui Leonui Gudaičiui buvo svarbi, ypatinga ir paženklinta tęstinumo nuojauta. Daugiau nei du dešimtmečius praleidęs prie „Nemuno“ žurnalo redakcinio šturvalo, 1995 metais Leonas Gudaitis ėmėsi Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatūros katedros vedėjo pareigų, greta to – stojiškai prisiėmė atsakomybę atgaivinti tarpukario Lietuvoje leistą žurnalą „Darbai ir dienos“¹. Ir nors 2003 metais pasitraukė iš katedros vedėjo kėdės, o 2006 metais nusprendė, jog žurnalui taip pat reikia naujos ir kitokios redaktoriaus rankos, visgi literatūrologo gyvenime „pradžią“ dar būta daug.

2010 metais Vytauto Didžiojo universitete duris atvėrė „Leono Gudaičio spaudos gairės“ – nauja skaitykla, kurios lentynose įsikūrė Profesoriaus dovanotos spaudos rinkinių ir XX amžiaus pirmos pusės užsienio autorių vertimų į lietuvių kalbą

¹ Pažymėtina, kad žurnalo pavadinimas laiškuose rašomas pagal iki Antrojo pasaulinio karo galiojusias pavadinimų rašymo taisykles, t. y. „Darbai ir Dienos“.

kolekcijos. Dar po metų Leonas Gudaitis tekinas skubėjo pas universiteto bibliotekos direktorę Liną Bloveščiūnienę su ypatinga dovana – išsaugotais studijų laikų Vilniaus universitete konspektais, kurie tapo pirmaisiais Leono Gudaičio rankraščių fondo egzemplioriais. 2011 metų pradžioje įsteigtas Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekos Rankraščių ir specialiųjų kolekcijų sektorius dar tik matavosi savo naujos veiklos rūbą. Nedraši pradžia tapo kur kas aiškesnė, kai Profesorius pažadėjo būtent Vytauto Didžiojo universitetui patikėti saugoti savo rankraščius – labai aktyvios, skvarbios ir įtaigios viso gyvenimo profesinės veiklos liudijimus. Ištesėti pažadai virto unikalią tekstūrą turinčiu archyvinių dokumentų fondu². Daugiau nei pusantro tūkstančio vienetų Leono Gudaičio fonde saugomų įvairių dokumentų dar laukia savo tyrinėtojų, kuriems magės atskleisti ypatingą Leono Gudaičio redagavimo stilių, atpažinti Profesoriaus akademinės kultūros rafinuotumą, pasinerti į asmeninių kontaktų paraleles ir mėginti užčiuopti literatūrologo puikiai jaustą visuomeninio bei kultūrinio gyvenimo pulsą.

2019 metų vasarą atskriejusi žinia apie Leono Gudaičio netektį neišvengiamai nubrėžė pabaigą, vis dėlto Profesoriaus rankraštinis palikimas skatina mąstyti apie praeitį tik kaip apie galingą geresnės, kokybiškesnės ir viltingesnės pradžios imperatyvą, priverčiantį telkti kūrybinę energiją ir materializuoti ją ateities vizijose.

Epistoliarinė medžiaga Leono Gudaičio rankraščių fonde užima svarbią vietą. Sunku vertinti, ar literatūrologas perdavė saugoti universiteto bibliotekai visus turėtus laiškus, tačiau akivaizdu viena, jog savo profesinio gyvenimo metais Profesorius susirašinėjo su labai įvairiais Lietuvos ir užsienio literatūros bei kultūros veikėjais, aktyviai bendravo ir su visuomenės dalyviais, palaikė ryšį su kraštotyros entuziastais, buvo atviras bei dėmesingas ir paprastam jam rašančiam žmogui. Kruopščiai, dažniausiai pieštuku užrašytos asmenų pavardės voko krašte byloja, jog net iš bet kurio Lietuvos kampelio skrieję kalėdiniai ir naujametiniai atvirukai su jo talento gerbėjų sveikinimais Profesoriumi buvo svarbūs, jam rūpėjo pažinoti visus savo gyvenimo bendrakeleivius, tuos, kurie jį lydėjo kasdien, ir tuos, kurie atsitiktinai užklysdavo į literatūrologo minčių bei veiksmo erdvę.

Šioje publikacijoje skelbiami Leono Gudaičio ir Rimvydo Šilbajorio laišškai tam tikra prasme parodo simbolinį „pradžios“ motyvą. 1995 metais Gudaitis pradėjo vadovauti Lietuvių literatūros katedrai, pradėjo kloti pamatą „Darbų ir dienų“ leidybai ir atsakingai svarstyti turinio koncepciją. Be kita ko, toliau tęsė atkurtojo Vytauto Didžiojo universiteto pirmtakų pradėtą bendradarbiavimą su užjūrio mokslininkais, idant būtų užtikrintos kokybiškos studijos ir sukurta patraukli mokslo aplinka.

² Leono Gudaičio rankraščių fondas, Vytauto Didžiojo universiteto biblioteka, RF3.

1989 metais atkurtas universitetas kasmet žengė vis tvirtesnius žingsnius aukštojo mokslo taku, tačiau pradžios ir atsinaujinimo nuotaikos vis dar sklandė ore. Pirmieji atkurtojo universiteto rektoriai prof. Jurgis Vilemas (1989–1990), prof. Algirdas Avizienis (1990–1993), prof. Bronius Vaškelis (1993–1996) stengėsi atverti kuo platesnes akademinio gyvenimo perspektyvas, todėl svarbiu uždaviniu laikė tinkamų sąlygų sudarymą išeivijos tyrinėtojams dirbti Vytauto Didžiojo universitete. Atviros Lietuvos fondo finansinė parama ir asmeninės išeivijos lietuvių aukos padėjo šiuos tikslus įgyvendinti. Į Kauną pakviesti užjūrio mokslininkai ne tik tapo universiteto Atkuriamojo Senato nariais, bet ir entuziastingai įsitraukė į akademinį gyvenimą, dėstė studentams, vedė seminarus. Šią nuostatą palaikė visi universiteto padaliniai. Atkurtajame Vytauto Didžiojo universitete Lituanistikos katedra buvo įsteigta 1990 metais, tačiau po dvejų metų reorganizuota. 1992 metais jau veikė Lietuvių kalbos bei Lietuvių literatūros katedros ir formavosi svarbiausios tyrimų kryptys. Lietuvių literatūros katedros magistrantams ir doktorantams dėstė ne vienas išeivijos mokslininkas: Algirdas Titus Antanaitis, Birutė Ciplijauskaitė, taip pat ir Rimvydas Šilbajoris bei kiti tyrinėtojai. 1992–1995 metais Lietuvių literatūros katedrai vadovavusio profesoriaus Vytauto Kubiliaus pasirinktą kryptį – plėtoti išeivijos literatūros ir Kauno regiono literatūros tyrimus – toliau tęsė Leonas Gudaitis, puikiai suvokęs tokių temų svarbą ir poreikį. Žurnalistinio darbo ir redagavimo patirtis padėjo Gudaičiui užčiuopti jautrius taškus akademiniam pasaulyje ir tinkamai reaguoti nevienareikšmių pasirinkimų akivaizdoje.

Antai net diskusija apie Rimvydo Šilbajorio galimybę dėstyti rusų literatūros kursą Vytauto Didžiojo universitete buvo atsargi ir pamatuota. Abu intelektualai puikai suvokė skirtumus tarp Rusijos politikos ir rusų tautos kultūros, laikėsi pozicijos, jog negalima jų sutapatinti, tačiau nebuvo tikri, ar tuometė Lietuvos visuomenė jau buvo pasirengusi reflektuoti kosmopolitizmo ir daugiakultūriškumo reiškinius. Bet ir šiuo klausimu Gudaitis liko optimistas:

Manyčiau, kad mūsiškiam studentams būtų tikra laimė pasiklausyti kokio nors Jūsų skaitomo rusų literatūros kurso. Lietuvoje jau baigia nyslūgti to primityvaus priešinimosi viskam, kas rusiška, banga, kuri per daugelį metų suplakė sovietizmą su Rusijos ir rusų kultūra. <...> Ir vis dėlto, man regis, Pasternakas būtų tas autorius, kuris literatūrologus (ne vien lituanistus) galbūt labiausiai patrauktų.³

Nuo 1949 metų Jungtinėse Amerikos Valstijose gyvenęs lietuvių literatūrologas Rimvydas Šilbajoris aktyviai domėjosi Lietuvos politine padėtimi, jos kultūriniu, visuomeniniu ir mokslo gyvenimu. Kaip bene visi išeiviai, dėmesingai sekė Vytauto Didžiojo universiteto atkūrimo peripetijas. Jis, Ohajo universiteto profesorius,

³ Leono Gudaičio laiškas Rimvydai Pranai Šilbajoriui, Kaunas, 1996 m. sausio 18 d., VDUB RF3-880.

1989–1996 metais drauge su kitais intelektualais ėjo Vytauto Didžiojo universiteto Atkuriamojo Senato nario pareigas.

Vytauto Didžiojo universiteto Lietuvių literatūros katedros magistrantams ir doktorantams jau anksčiau dėstęs profesorius, Gudaičio pakalbintas skaityti paskaitas, džiugiai sutiko ir ėmė planuoti paskaitų tvarkaraštį. Taigi šiuose laiškuose susipina labai daug ir įvairių temų: nuo apnuoginto ir labai asmeninio atvirumo momentų iki pragmatiškai dėstomų dalykinių minčių. Studijų tema šioje korespondencijoje itin ryški ir pastebima. Gudaičiui rūpėjo tuometines mokslškumo ribas Lietuvoje peržengianti dėstymo strategija, kurią gebėjo užtikrinti tik išsilavinimą ir edukologinę patirtį užsienyje įgiję išeivijos atstovai, štai kodėl laiškuose Šilbajoriui Profesorius vienokiais ar kitokiais žodžiais nuolat primindavo ir kartodavo: „Būkite sveikas, žvalus ir ruoškitės sugrįžti ilgesniam laikui į Kauną, – labai laukiu Jūsų talkos“⁴.

Mokslo žurnalo „Darbai ir dienos“ aktualijos taip pat sulaukė išskirtinio Gudaičio ir Šilbajorio dėmesio. Laiškuose atsiskleidžia ypatingas Leono Gudaičio atidumas ir rūpestis žurnalo moksliniu lygiu. Pretenzingas ir reiklus redaktorius nuolat akcentavo pamatinę kiekvieno akademinio leidinio vertę – konceptualumą ir idėjų gylį. Be kita ko, toliaregiškai numatė daugiakalbystės svarbą akademinėje aplinkoje. Šias pastangas gyrė Šilbajoris:

Atrodo įspūdingai [„Darbų ir dienų“ leidinys – L. B.], patinka, kad neapsiribojote vien tik lietuvių kalba; čia man principo klausimas – moksliški leidiniai privalo bent kai kuriuos tekstus rašyti kalba, prieinama platesniam pasaulyje. Čia, Amerikoje, prisimenu, kartą parašiau angliškai straipsnį apie Kostą Ostrauską į Lituanistikos darbus, tai atsirado neandertalių, kurie pradėjo skūstis, kad, girdi, tėvynės išdavystė: rusai vertė rašyti rusiškai, o mes ir neverčiami savosios kalbos išsižadame. Piktas juokas tik paėmė ir tiek.⁵

Šiuose laiškuose Gudaitis, ne visada priimdavęs kolegos Šilbajorio pagyrimus ir liaupses, atsiskleidžia kaip labai savikritiškas redaktorius, perfekcionistiškai vertinęs savo redagavimo patirtį, gebėjimus ir galimybes.

Šioje publikacijoje save atpažins dalis žmonių ir šiandien dirbančių universitete. Gudaitis kartu su Šilbajoriu atvirai diskutavo apie Vytauto Didžiojo universiteto Literatūros katedros doktorantūros virtuvę, aptarė kylančius sunkumus, nerimavo dėl doktorančių darbo tempų ir jų pasirinktų tyrimų įgyvendinimo galimybių. Laiškuose atsiskleidžia abiejų profesorių rūpestis dėl universiteto studentų, pastangos siekti maksimalaus bendravimo, kuris padėtų užtikrinti kuo geriausias studijų rezultatus. Ir šios pastangos neliko bevaisės. Šiandien akademinėje erdvėje ir kitose sferose įsitvirtinę tuomečiai Vytauto Didžiojo universiteto doktorantai – geriausias

⁴ Leono Gudaičio laiškas Rimvydui Pranui Šilbajoriui, Kaunas, 1995 m. lapkričio 17 d., VDUB RF3-880.

⁵ Rimvydo Prano Šilbajorio laiškas Leonui Gudaičiui, Kaunas, 1995 m. gegužės 16 d., VDUB RF3-846.

nuoširdaus dėstytojų bei studentų bendravimo ir bendradarbiavimo studijų procese pavyzdys.

Skelbiami 39 laišakai, iš kurių 18 parašė Leonas Gudaitis, o kiti – Rimvydo Šilbajorio. Pirmaisiais laiškais apsiukeista 1995 metų pavasarį, o paskutiniai rašyti apie 2000 metų vidurį. Ne visai galima tvirtinti, jog fonde turimi visi jų vienas kitam parašyti laišakai. Visada egzistuoja tikimybė, jog dalis korespondencijos neišliko fiziškai ar dėl kitokių priežasčių nebuvo išsaugota arba pasiklydo. Kad ir kaip būtų, čia skelbiami visi Vytauto Didžiojo universiteto bibliotekai perduoti Leono Gudaičio ir Rimvydo Šilbajorio laišakai. Apylygis parašytų ir išsiųstų laiškų kiekis leidžia kalbėti apie korespondentų tekstų dialogiškumą, o jam atskleisti geriausiai tiko chronologinis publikavimo principas. Visgi ne visais atvejais galima kalbėti apie tiesioginį dialogą. Kur kas aktyvesnis ir skubesnis buvo Šilbajoris. Į jo pavymui išsiųstų laiškų seriją ne visada laiku suskubdavo atsakyti Gudaitis. Kartais pastebimi ir dar didesni laiko įtrūkiai. Apie tai, jog nespėjo įkandin veržlios kolegės minties, laiškuose prisipažino ir pats Leonas Gudaitis. Visgi chronologiškai sudėlioti abiejų autorių laišakai leidžia atsekti gana aiškią minties trajektoriją, temų siužetiškumą ir nujauti pokalbio dalyvių interesus.

Leonas Gudaitis labai atsakingai rūpinosi savo siunčiamos korespondencijos turiniu. Darė ranka parašytų laiškų kserokopijas ir nuorašus. Net pasikeitus komunikacinėms sąlygoms Profesorius rūpinosi ir elektroninių laiškų turinio išsaugojimu. Greičiausiai pats savarankiškai nesiuntęs elektroninių laiškų, Gudaitis taip pat skrupulingai saugodavo katedros administratorėms patikėtų išsiųstų elektroninių laiškų tekstus. Tuo tarpu Šilbajorio komunikacija buvo kur kas modernesnė. Išlikusių jo laiškų tekстыne nėra nė vieno rašyto ranka, visi rinkti mašinėle arba spausdinti kompiuteriu, be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų – juos profesorius žymėdavo ranka.

Tikėtina, jog visus savo laiškus Šilbajoriui Profesorius siuntė iš Kauno, o kolegės laišakai iš už Atlanto keliavo iš skirtingų vietų. Keletas laiškų atkeliavo iš Šiaurės Karolinos miesto Chapel Hillio (liet. Čapel Hilis), dauguma jų skriejo iš nuolatinės Šilbajorio gyvenimo ir darbo vietos – Ohajo valstijoje įsikūrusio Columbuso (liet. Kolambusas), taip pat gauta laiškų ir iš Ilinojaus valstijoje esančio Evanstono.

Ši publikacija – tai nedidelė pažintis su keletu prof. Leono Gudaičio akademinio gyvenimo fragmentų. Skelbtuose laiškuose atsiskleidžia skirtingos, tačiau tarpusavyje susijusios temos, kurios atveria dar vieną požiūrį į Vytauto Didžiojo universiteto praeitį, čia dirbusius ir studijavusius žmones bei akademinę aplinką.

DOKUMENTAI

NR. 1. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1995 m. balandžio 2 d.

[1 lapas recto]

Prof. R. Šilbajoriui

D. Gerbiamas Pone Rimvydai,

Skubu Jums išsiųsti ką tik išėjusią „Darbų ir Dienų“ pirmąją knygą. Nekantriai laukiu Jūsų pažadėto straipsnio antrajam tomui, kurį jau pradedu rengti spaudai.

Tebesu nuoširdžiai dėkingas už puikias angliškas mano disertacijos fasado pataisas ir už idomų (nors ir ginčytiną) Paporonio epo recenziją¹, į kurią tik dabar, nusimetęs dvi kraupias – disertacijos gynimo ir „Darbų ir Dienų“ leidybos – naštas, įsigilinau.

Dažnai prisimenu Jūsų liūdną nuotaiką per šventines sueigas Kaune, Lietuvių literatūros katedroje. Mums, literatams, apskritai nelinkima gyventi pasaulyje, tad belieka palinkėti giedros nuotaikos, pavasariško džiaugsmo Jums ir Jūsų šeimai.

Girdėjau, kad atvažiuojate dėstyti į Rygą, tad manau, kad apsilankysite ir Kaune. Būtų labai malonu susitikti, pabendrauti.

„Nemuno“ pokalbį su Jumis (tiksliau – pirmąjį š. m. žurnalo numerį) jau seniai Jums išsiuntėme. Dabar siunčiu nuoširdžiausius Donaldo Kajoko² linkėjimus.

[Autografas]

Rankraštis. Kopija per kalkę. VDUB, RF3-880.

¹ Kunigas, rašytojas, vertėjas, publicistas, politikos veikėjas Antanas Šmulskštys (1886–1951). Slapyvardis Paporonis. 1917 metais dalyvavo Lietuvių konferencijoje Vilniuje, 1920–1927 metų – Lietuvių krikščionių demokratų partijos atstovas Lietuvos Respublikos seimuose. Aktyvus Lietuvių meno kūrėjų draugijos narys. 1927 metais išvyko į JAV, 1931 metais grįžo ir apsigyveno Kaune, aktyviai įsitraukė į literatūrinį gyvenimą. Laiške kalbama apie Šmulskščio kūrinį „Pasakų atošvaitas“, kuris buvo išleistas 1993 metais Gudaičio pastangomis.

² Lietuvių poetas, eseistas, prozininkas Donaldas Kajokas (g. 1953). Nuo 1989 metų dirbo „Nemuno“ žurnalo skyriaus redaktoriumi, o žurnalui tapus savaitraščiu iki 2012 metų dirbo vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju.

NR. 2. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Chapel Hill (North Carolina), 1995 m. balandžio 24 d.

[1 lapas recto]

Dr. Habil. Leonui Gudaičiui,

VDU Lituanistikos katedra

Gerbiamas kolega,

Kaip matote, po ilgų vargų ir daugelio mėnesių, galų gale išpildau savo pažadą ir siunčiu Jums šį straipsnį apie literatūros teoriją ir praktiką. Tai nemaža dalim perdirbta ir pergalgvota mano buvusio seminaro medžiaga, nors yra ir kitų dalykų. O tos medžiagos dar yra likę labai daug, ir galima būtų ją taip pat perdirbti į tolimesnes studijas. Šiuo metu, tačiau, man tokiam darbui nebeliko nei laiko nei energijos, o bet to už durų staugia kiti vilkai-darbai.

Dovanokit už nesklandumus, vietomis skubotą rašymą, vietomis gal ne visai aiškia ir nuoseklia mintį. Pasiteisinimui tik vartaliojasi po galva lotyniškai priešodžiai: „quod scripsi, scripsi“ ir „feci quod potui, facient meliora potentes“ (šiais žodžiais nuo skaitytojų, tarp kito, gynėsi ir Čechovo Kulyginas³, parašęs savo gimnazijos istoriją). Tarp konkretesnių netobulumų, dabar tik pastebėjau, kad knygų pavadinimus kartais rašiau riebiu šriftu, o kartais – tik pabraukiau. Tikiuosi, kad tai daug netruklys, nes gi Lietuvoje, kaip man atrodo, knygų pavadinimai, visai ir nepabraukiami ar kaip kitaip šifru neišskiriami. Tebus tai Jūsų redaktorių dalykas. Išnašas palikau puslapių galuose, kad skaitytojui nereiktų jų „medžioti“, bet čia irgi – jei norite, kelkite jas visas į straipsnio galą.

Gavau paskutinį VDU leidinio numerį – atrodo labai įspūdingai, dėkoju, tik neturiu progos čia, šioje savo laikinoje užėigoje, jį kaip reikiant peržiūrėti. Kai grįšiu namo, į Columbus (maždaug gegužės 5-tą), perskaitysiu su įdomumu.

Taip pat labai apsidžiaugiau suradęs VDU laikraštėlyje, kad galų gale jau esat „išsventintas“ į habilituotus daktarus. Prisimenu, kiek ten reikėjo užsiiminėti niekais, kol biurokratų popierizmo alkis nebuvo patenkintas. Nuoširdžiai sveikinu, keliu taurę, nors ir už jūrų-marių būdamas!

Visiems linkėjimai!

Draugiškai,

[Autografas]

³ Rusų rašytojo ir dramaturgo Antono Čechovo (1860–1904) pjesės „Trys seserys“ herojus.

Spausdintas, kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 3. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1995 m. gegužės 16 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega,

Visai neseniai grįžau iš Chapel Hill ir turėjau progos nors kiek pažvelgti į Jūsų man atsiųstus Darbus ir dienas. Atrodo išpūdingai, patinka, kad neapsiribojote vien tik lietuvių kalba; čia man principo klausimas – mokslieki leidiniai privalo bent kai kuriuos tekstus rašyti kalba prieiinama platesniam pasaulyje. Čia, Amerikoje, prisimenu, kartą parašiau angliškai straipsnį apie Kostą Ostrauską⁴ į Lituanistikos darbus, tai atsirado neandertalių, kurie pradėjo skųstis, kad, girdi, tėvynės išdavystė: rusai vertė rašyti rusiškai, o mes ir neverčiami savosios kalbos išsižadame. Piktas juokas tik paėmė ir tiek.

Turinys labai išpūdingas: man net nedrašu pasidarė lindus pas Jus su tuo savo nedakeptu straipsneliu, kuri, tikiuosi, gavote. Siūlau Jums, jei norėsite greičiau mane pasiekti, užeikite pas Vitą Urbonaitę⁵ Rektoriaus raštinėj – ji jums elektroniniu paštu Jūsų laišką parašys. Manau, tikriausiai, kad ir pats mokate. Taip greičiau, ypač jeigu dabar kiltų kokių klausimų, pasitarimų dėl mano straipsnio, norėtumėt papildymų, ir pan., tai aš tuoj pat ir sužinočiau. Gražiausia, kad tas nieko nekainuoja.

Į Rygą važiuosiu ne dėstyti, bet tik dalyvauti konferencijoje. Po jos užsuksiu į Kauną, o tada – į Vilnių, irgi, Bendrijos konferencijoje. Tada – namo.

Kažkaip tai neprisimenu buvęs taip jau labai liūdnas per tas konferencijas Kaune. Ne liūdesio buvo reikalas, o nustebusio galvos kratymo, kad tokie prieštvaniniai (ir nebūtinai iš sovietų paveldėti!) dalykai dar dedasi mūsų mokslo įstaigose. Bet dalykai turi vystytis taip, kaip jie turi, nieko ten dirbtinai nepagreitinsi.

⁴ Lietuvių dramaturgas, literatūros istorikas ir kritikas bei žurnalistas Kostas Ostrauskas (1926–2012). Į JAV atvyko 1949 metais. Pensilvanijos universiteto muzikos bibliotekos vedėjas. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje.

⁵ Vytauto Didžiojo universiteto (toliau – VDU) rektorato administratorė.

Prašyčiau perduoti geriausius linkėjimus visiems katedrojoj, ypač metodininkei, ir dar specialiai Karmalavičiui⁶, tempiančiam savo našta iki galo. Jau susisiekiu su Ingrida Matusėvičiūte⁷ Čikagoj. Atrodo jai ten sekasi, ji nori išsiprašyti pasilikti ilgiau, nes kitaip nespės atlikti savo darbo, ypač aplankyti Ostrausko⁸ ir Niliūno⁹ (o čia kelionė). Siūliausi jai pagelbėti, bet ji labai lėtai tesusirašinėja. Gal užsuks ir pas mus į Columbus, supažindinsiu su žmona, iškepsim riebų veršeli, rasiu dar iš Kauno atsivežtos stumbrinės (deja, žagarės vyno tai neturiu ir, turbūt, nesigailiu, kad jo nėra). Ingrida¹⁰ juokiasi, kad Čikagos kvartalai, kur ji gyvena, yra kaip kokie keturkampiai lopai – niekaip neatskirsi vieną nuo kito. Norėčiau tikėtis, kad ji užsuks pasidairyti ir po meno muziejus – yra ko pamatyti.

Tai ir viso tuo tarpu geriausio!

[Autografas]

Spausdintas kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 4. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1995 m. liepos 13 d.

[1 lapas recto]

Gerb. Dr. Gudaiti,

Galų gale prisirengiau parašyti savojo straipsnio anglišką santrauką. Norėčiau tikėtis, kad, šiam mano laišku atėjus, Jūs tą tekstą jau turėsite, nes aš jį persiunčiau ir elektroniniu paštu (jeigu šis dabar žmogiškai veikia).

Malonu prisiminti mano, nors ir trumpą, viešnagę Lietuvoj. Linkiu sėkmės tolimesniuose darbuose.

⁶ Lietuvos literatūros tyrinėtojas, humanitarinių mokslų daktaras Ramutis Karmalavičius (g. 1952). 1993–1997 metų VDU dėstytojas, pirmojo VDU Lietuvių literatūros katedros vedėjo prof. Vytauto Kubiliaus pavaduotojas.

⁷ VDU Lietuvių literatūros katedros doktorantė (1992–1996?), disertacijos nesigynė. Dabar Ingrida Navilinskienė yra leidyklos „Šviesa“ lietuvių kalbos ir literatūros edukacinių leidinių vadovė.

⁸ Žr. 4 išnašą.

⁹ Lietuvių poetas, literatūros kritikas, vertėjas, Lietuvos nacionalinės premijos laureatas (1997), VDU garbės daktaras (1997) Alfonsas Nyka-Niliūnas (1919–2015). Į JAV arvyko 1949 metais. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje, dirbo Kongreso bibliotekoje Vašingtone, redagavo straipsnius, knygas.

¹⁰ Žr. 7 išnašą.

Beje, šio savo rašinio labai sutrumpintą versiją skaičiau ir lituanistų Bendrijos suvažiavime Vilniuje. Zalatoriaus¹¹ prašiau, kad jis to sutrumpinto teksto nespauzdintų, todėl, kad pilnas pasirodys Darbuose ir dienose.

Su pagarba,

[Autografas]

Mašinėraštis. Originalas. VDUB, RF3-846.

NR. 5. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1995 m. rugsėjo 25 d.

[1 lapas recto]

D. Gerbiamas Kolega,

Nuoširdžiai Jums dėkoju už atsiųstą Prano Morkūno¹² „veiklos“ fragmentą iš knygos „Bėgome nuo teroro“¹³, kurios neskaičiau, tik tai girdėjau esant. Tos knygos reikės paieškoti Kauno ar Vilniaus bibliotekose, nes ji man pasirodė įdomesnė ir už Morkūno persona, kuri, atvirai kalbant, per ketvirtį amžiaus man ganėtinai nusibodo (nusirašyti jo eiliavimus išigudrinau vienuolei M. Grigaitytei¹⁴ Lietuvių kalbos ir literatūros institute nelegaliai leidus su jais susipažinti – tada jie buvo neseniai gauti ar tik ne iš Jūsų Tėvo).

Jūsų laišką man perdavė nemuniečiai. Jau mėnuo, kai su šiuo žurnalu, kuriame praleidau kone 25 gražiausius savo gyvenimo metus, atsisveikinau – be didelio noro, daugelio aplinkybių veikiamas, perėjau dirbti į Vytauto Didžiojo universitetą Lietuvių literatūros katedros vedėju¹⁵. Nori nenori tenka rūpintis dėstytojų ir kitokiomis žemiškomis

¹¹ Filologas, literatūrologas, lietuvių literatūros tyrinėtojas ir kritikas, buvęs Vilniaus pedagoginio universiteto (dab. VDU Švietimo akademija) Lietuvių literatūros katedros vedėjas (nuo 1991) Albertas Zalatorius (1932–1999). Sąjūdžio Vilniaus tarybos ir Atkuriamojo Seimo tarybos narys. 1994 metais su bendraminčiais įsteigė Pasaulio lituanistikos bendriją ir jai vadovavo.

¹² Poetas, prozininkas, vertėjas Pranas Morkūnas (1900–1941). 1919 metų kovų su Raudonąja armija ir bermontininkais dalyvis. Bendradarbiavo spaudoje, dirbo žurnalo „Kultūra“ administratoriumi. Simpatizavo kairiosioms jėgoms, 1931 metais kartu su trečiafrontininkais dalyvavo socialdemokratinės jaunimo sporto draugijos „Viltis“ veikloje.

¹³ *Bėgome nuo teroro: iš tėvynės išblokštųjų atsiminimai*. Redagavo Juozas Prunskis. Čikaga: Vytauto Didžiojo Šaulių Rinktinė, 1980.

¹⁴ Lietuvių kalbos ir literatūros instituto Mokslinės bibliotekos rankraštyno darbuotoja Marija Grigaitytė.

¹⁵ Leonas Gudaitis nuo 1971 metų buvo žurnalo „Nemunas“ vyriausiojo redaktoriaus pavaduotoju, nuo 1994 metų – VDU dėstytojas, 1995–2003 metais Lietuvių literatūros katedros vedėjas, nuo 2002 metų profesorius.

problemomis. Galite patikėti, kad jau esu pagalvojęs ir apie Jus: būtų puiku, jei atvyktumėte porai savaitių į Lietuvą paskaityti paskaitų ciklą ar surengti kokį seminara mastymo stereotipus ardančia literatūrine ar visuomene politine problematika Humanitarinių mokslų fakulteto magistrantams ir doktorantams. VDU vadovybė Jus galėtų specialiai išsikviesti į Kauną su gyvenamuoju plotu ir visomis vizituojančiam profesoriui taikomomis privilegijomis.

Kita mane kamuojanti bėda yra „Darbų ir Dienų“ redagavimas¹⁶. Praėjusių metų pabaigoje man vienam pamėginus realizuoti tai, apie ką kone penkerius metus universitete buvo tik šnekama, – atgaivinti prieškarinį VDU HMF mokslo darbų leidinį, – užsikroviau našta ne tik taisyti tekstus, skaityti korektūrą, bet ir rūpintis spaudos reikalais¹⁷. Pirmam blyniui neprisvilus, dabar universiteto vadovybė manęs nuo redagavimo neatleidžia. Nei bėgt, nei rėkt! Kad leidinys gautų dotaciją, dabar teks „Darbus ir Dienas“ leisti dukart per metus, nors ir vieno tomo apimtis yra didžiulė.

HMF mokslininkų išgalės yra ribotos, nesinori nusmukdyti

[1 lapas verso]

leidinio iki provincijos lygio, todėl reikia šviežio kraujo iš kitų aukštųjų mokyklų ir pasaulio. Norėčiau išspausdinti ir kokį nors Jūsų mokslinį darbą ar probleminį straipsnį bet kuria kalba. Apimtis gali būti keli spaudos lankai, su iliustracijomis. Galėtume išleisti ir atskirą atspaudą.

Kiek žinau, pirmoji „Darbų ir Dienų“ knyga šių metų pradžioje Jums turėjo būti išsiųsta. Jei neturite – parašykite, nedelsdamas atsiųsiu.

Žinokite, kad mums Kaune Jūsų vienokiu ar kitokiu pavidalu labai reikia.

Būkite sveikas.

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

¹⁶ Leonas Gudaitis „Darbų ir dienų“ moksliniu redaktoriumi buvo 1995–2006 metais: [t.] 1 (10) (1995) – [t.] 45 (2006). Nuo [t.] 21 (2000) ištisinė numeracija.

¹⁷ „Darbai ir dienos“ – 1930–1940 metais leistas VDU Humanitarinių mokslų fakulteto mokslo darbų tęstinis leidinys.

NR. 6. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1995 m. spalio 20 d.

[1 lapas recto]

Mielas profesoriau,

Štai paskubomis peržiūrėtas manasis tekstas. Esu labai patenkintas Jūsų redaktoriais, kurie taip gražiai ištaisė mano kalbą, tuo pačiu mane pamokydami lietuvių kalbos. Gal su jais ir nesutikau kai kur, bet tai mažmožis.

Tikiuosi, kad, kada išeis šis numeris, gausiu ir viena egzempliorių. Taip pat norėčiau tikėtis, kad jeigu pasirodys spaudoj komentarai, recenzijos, gaučiau ir aš pasiskaityti. Kaip rusai sako: «почувствовал недоброе» pirksiu iš anksto bonką vodkos, kad lengviau būtų tas recenzijas perskaityti.

Ingridai Matusėvičiūtei¹⁸ tikrai pasisekė: kadangi mano automobilis Baltimorėj laikinai sušlubavo ir prisiėjo pas Niliūną¹⁹ pernaktoti, jinais turėjo progos kaip reikiant, iki pirmųjų gaidžių, išsišnekėti su Niliūnu apie ką tik ji norėjo. Tas pats ir sekantį vakarą pas Ostrauską²⁰.

Linkėjimai visiems VDU!

Draugiškai,

[Autografas]

Mašinėraštis. Originalas. VDUB, RF3-846.

NR. 7. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1995 m. spalio 25 d.

[1 lapas recto]

Mielas Kolega,

Praėjusią savaitę gavęs Jūsų laišką, pasiunčiau oro paštu mūsiškių „Darbų ir Dienų“ 1-ąjį tomą²¹. Kaip matote, atgai-vintasis VDU leidinys nekopijuoja prieškarinio Humanitarinių mokslų fakulteto žurnalo, bet spausdina tai, kas iš tikrųjų yra, o gal tik redaktoriui atrodo pakankamai svarbu šiandieninėje kultūros situacijoje.

¹⁸ Žr. 7 išnašą.

¹⁹ Žr. 9 išnašą.

²⁰ Žr. 4 išnašą.

²¹ *Darbai ir dienos*. Kaunas: Humanitarinių mokslų fakultetas, 1995, t. 1 (10).

Be abejo, ne viskas Jums patiks, kaip ir man ne viskas patinka, tačiau kolektyviniuose darbuose, juoba rašomuose pradedančiųjų tyrinėtojų su visomis iš to išplaukiančiomis pasekmėmis, neįmanoma pasiekti aukščiausios kokybės. Lieka džiaugtis tuo, kad toks leidinys apskritai pasirodė. Galbūt antrasis tomas bus brandesnis – jis sudėliotas iš stambesnių blokų ir tvirčiau suręstas. Istorijos tekstus jungs aštoka Lietuvos tautinių mažumų (lenkų, rusų, žydų) problematika, kalbotyros straipsnius – truputį netikėti požiūriai į vertimus ir vertėjus (poroje jų skabomi vainiklapiai mūsų abiejų dėstytojams), literatūrologų rašinius sies bandymai interpretuoti poeziją remiantis vienokiais ar kitokiais šiuolaikinės analizės būdais. VDU Išeivijos studijų centras parengė šiam tomui archyvinę publikaciją – nebaigtą rašyti A. Smetonos veikalą „Lithuania propria“²², kuri norėtųsi išleisti ir atskiru atspaudu²³. Ko gero mes pirmieji dalykiškai ir ganėtinai kritiškai (bent jau taip orientuota autorė) recenzuosime akademinį lietuvių dainyną, kurio išėjo devynios stambios dalys.

Turėdamas prieš akis pirmąją „Darbų ir Dienų“ tomą ir antrojo apmatų, Jūs, manau, galėsite įsivaizduoti tegul ir ne kontroversinę, bet ir ne konformistinę mūsų leidinio pakraipą. Mums, ir ne tik mums, labai trūksta humanitarinės minties pločio ir gylio, kontroversiškų rakursų. Tokiam autoriui kaip Jūs nenorėčiau konkretizuoti tyrinėjimų srities, tematikos ir problematikos. Gal pamėginkime atvirksčiai: Jūs pasiūlykite, o mes išspausdinsime. Manau, kad tiesiog nesugebėtumėte parašyti tokio straipsnio ar studijos, kurie netiktų „Darbams ir Dienoms“.

[1 lapas verso]

Jeigu turite literatūrologinių tekstų, pageidaučiau modernizmo ar postmodernizmo dalykų.

Nudžiugino žinia, kad 1996 metų rudens semestre skaitysite Vilniuje koki nors kursą. Mes sugalvosime, kaip įterpti į jį mūsų magistrantus ir doktorantus, ir sudarysime Jums palankiausias sąlygas padėstyti Vytauto Didžiojo universitete. Siunčiu Jums nuoširdžiausius Rektoriaus Broniaus

²² Lietuvos Respublikos prezidentas Antanas Smetona jau gyvendamas egzilyje 1943 metais pradėjo rašyti veikalą „Lithuania Propria“, kuriame planavo daug dėmesio skirti Lietuvos sienų klausimams, Lietuvos riboms, ypač Vilniaus krašto problemai. Rankraštis liko nepabaigtas ir nepublikuotas. 1944 metais namuose kilęs gaisras nusinešė Smetonos gyvybę.

²³ Smetona, Antanas. *Lithuania Propria*. VDU Išeivijos studijų centras. Kaunas: VDU Leidybinė grupė, 1996, 56 p.: iliustr. – Atsp. iš: *Darbai ir dienos*, nr. 2 (11), 191–234.

Vaškeli²⁴ ir Humanitarinių mokslų fakulteto dekaną Egidijaus Aleksandravičiaus²⁵ linkėjimus.

Visokeriopus Jums sėkmės!

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 8. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1995 m. lapkričio 17 d.

[1 lapas recto]

Mielas Profesoriau,

Jūsų atsiųsta korektūra jau ištaisyta, ir straipsnis parengtas spaudai. Geranoriškus Jūsų žodžius dėl pakenčiamo redagavimo ir kritinės pastabas prisiimu sau. Tai buvo pernelyg sudėtingas ir atsakingas darbas, kad būčiau galėjęs jį patikėti kam kitam. Kai kur kai ką ne taip supratau, tad Jūsų korekcijos padėjo atitaisyti manusius riktus. Ačiū. Tačiau dauguma Jūsų pataisytų atvejų tėra korektūros klaidos, dėl kurių nevertėtų sukti galvos.

Tik vienas vienintelis sakinytis ir po Jūsų pataisų sunkiai leidosi sklandžiai stilistiškai perteikiamas, tačiau dabar patikslinta detalė apie J. Aisčio²⁶ fona, man regis, Jus jau patenkins: „... vietoj pradinio, dar niekuo nepaveikto prašymo tikėti dabar kažką žinančios ir nieko neprašančios gantos fono rimty ir ramybėje (2) prašome paties Viešpačio pasaulio...“

Kad ir kiek stengiausi, nepajėgiau sugadinti Jūsų stiliaus, nes stilius yra žmogus.

Pagal sutartį su spaustuve „Darbu ir Dienų“ 2 tomas pasirodys 1996 m. sausio vidury. Negaišdamas jį atsiųsiu Jums.

Būkite sveikas, žvalus ir ruoškitės sugrįžti ilgesniam laikui į Kauną, – labai laukiu Jūsų talkos.

²⁴ Teatrologas, literatūrologas, profesorius Bronius Vaškeli (g. 1922). 1992 metais jis ėjo VDU Humanitarinių mokslų fakulteto dekaną, prorektorius pareigas. 1993–1996 metais buvo universiteto rektorius. 1997–2003 metais – Menų instituto Teatrologijos katedros įkūrėjas ir vedėjas, nuo 2009 metų – profesorius emeritas. Atkuriamojo Senato (1989–1996) ir Senato (1996–2010) narys.

²⁵ Istorikas, profesorius Egidijus Aleksandravičius (g. 1956). Nuo 1992 metų jis – VDU Istorijos katedros dėstytojas, nuo 1997 metų profesorius. 1994–1998 metais ėjo Humanitarinių mokslų fakulteto dekaną pareigas, 1997–2000 metais universiteto prorektorius aukštosioms studijoms, Senato pirmininkas. Nuo 2000 metų Išeivijos studijų centro vadovas, vėliau Lietuvių išėivijos instituto direktorius.

²⁶ Lietuvių poetas, eseistas Jonas Aistis (1904–1973). Į JAV jis atvyko 1946 metais. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje, dirbo JAV Kongreso bibliotekoje Vašingtone.

Nuoširdžiai Jūsų
 [Autografas]
 Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 9. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1995 m. lapkričio 26 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Ačiū už žinutę, kad jau šiomis dienomis bus ir „Darbai“. Dėl tos vietos apie Aistį²⁷, tai susitarėme: nebeturiu jokių pretenzijų dabar.

Kiti dalykai. Esu jau maždaug susitaręs su Zalatoriumi²⁸, kad važiuosiu pas jį į Pedagoginį universitetą dėstyti du kursus pavasario semestrą, 1997 metais. Bandau taip sugrupuoti savo paskaitas, kad penktadienis liktų laisvas. Tai tam, kad, jei susitarsim, galėčiau bandyti savaitgaliais užsukti ir į Kauną ką nors padėstyti.

Dabar – ką? Vilniuj bus kursas magistrantams apie literatūros ir teorijos sąveikas (kaip kad buvo ir Kaune), ir paskui, doktorantams – maždaug, eilėraščio „topografija“ – įvairių eilėraščio elementų tarpusavio santykiai, sudarantys jo visumą ir padengiantys jo estetinius ir idėjinius matmenis (negaliu priprasti prie to jūsų naujo žodžio; norisi sakyti „dimensijas“ ir gana). Tai būtų smulki analizė, gana įtempta. Jeigu atsirastų pakankamai besidominčių doktorantų, galėčiau tą kursą kartoti ir Kaune. Būtų gal nuobodu kartotis, bet gal ir atvirkščiai – kas ne taip gerai išeitų Vilniuj, patobulinčiau Kaune, ir jūs išloštumėt. Tas pats ir su tuo kitu kursu, apie sąveikas.

Iš kitos pusės – kai kurie kauniškiai studentai man minėjo, kad gal apsiimčiau duoti kursą iš rusų literatūros. Kokios čia būtų nuotaikos Kaune kas link tos idėjos? Ar yra iš viso kokia nors rusų literatūros programa dar likusi? Ar yra reikalo ją kaip nors, kokiam nors lygyje, išlaikyti? Ar būtų studentų? Ar galima būtų sutvarkyti administraciniu atžvilgiu – kokiai katedrai, ar tiesiog humanitarinių mokslų dekanui toks kursas galėtų priklausyti? Ir apie ką? Esu dėstęs įvairius kursus – apie rusų poeziją,

²⁷ Žr. 26 išnašą.

²⁸ Žr. 11 išnašą.

pagrindinius devyniolikto amžiaus prozaikus – Tolstojų, Dostojevskį, Turgenevą, Čechovą, Gogolį ir kitus²⁹, mažesnius. Turėjau seminarą apie Pasternaką³⁰, prozą ir poeziją. Turiu dvi knygas (angliškai) apie Tolstojų. Viena, Tolstojaus estetika ir jo kūryba, 1990³¹ (viena egzempliorių dovanojau VDU bibliotekai) ir antra, ką tik 1995 m. išėjusi Tolstojaus Karas ir taika³², kurios egzempliorių irgi ruošiuosi atsiųsti. Esu, aišku, ir dėstęs „speckursus“ apie Tolstojų³³.

Dabar dar vienas dalykas. Skaitausi Dalios Kuizininienės³⁴ disertacijos vadovas. Su ja, nuo to laiko, kai grįžau iš Kauno, sekėsi palaikyti tiko minimalius ryšius, Jinai man nieko neatsiuntė paskaityti, jokių parašytų skyrių juodraščių jeigu ji juos turi parašius). Skaičiau tik pirmosios disertacijos dalies neišbaigtus variantus, dar Lietuvoje būdamas. Pastarajam savo laiške (š. m. lapkričio 6) jinai sakė, kad „tas nelemtas nepasitikėjimas savimi kol kas neleidžia“ jai man tolimesnių skyrių juodraščių siųsti. O aš galvoju, kad bėda ne tik ten. Tikra bėda tame, kad esame vienas nuo kito labai toli ir negalime bendrauti, kaip doktorantui ir vadovui reikėtų – pasižiūrėti, kas parašyta, pasišnekėti, pasvajoti, pasitarti, išsiaiškinti kritikuo-
tinas vietas, ir taip toliau. Tam reikalingas artimas santykis, reiškia, man reikėtų būti Kaune, arba jai reikėtų būti čia Amerikoje. O Lietuvon, kaip matosi, žadu būti tik 1997-tų

[2 lapas recto]

pavasari. Ir dar priedo: jos darbas yra istoriografinio pobūdžio, o aš toje srityje esu, tiesą sakant, beveik kaip ir neišmanėlis, taigi, nelabai žinau ir ką patarti, kaip

²⁹ Rusų literatūros klasikai: Levas Tolstojus (1828–1910), Fiodoras Dostojevskis (1821–1881), Ivanas Turgenevas (1818–1883), Antonas Čechovas (1860–1904), Nikolajus Gogolis (1809–1852).

³⁰ Rusų rašytojas Borisas Pasternakas (1890–1960).

³¹ Šilbajoris, Rimvydas. *Tolstoy's aesthetics and his art*. Columbus (Ohio): Slavica Publishers, 1991.

³² Šilbajoris, Rimvydas. *War and peace: Tolstoy's mirror of the world*. New York etc.: Twayne: Prentice-Hall, 1995.

³³ Rimvydas Šilbajoris (1926–2005) buvo ryškiausias išeivijos kritikas, universalus bei originalus lietuvių literatūros vertintojas, rusų literatūros, ypač Levo Tolstojaus kūrybos, specialistas, slavistas, dalyvavęs tarptautiniuose slavistų renginiuose visame pasaulyje. Straipsnių rinktinė sudarytojas (*The Architecture of Reading: Essays on Russian Literary Theory and Practice. OSU Slavic Papers*, 1976, nr. 3; *Tolstoy and the Teachers: Essays on War and Peace. OSU Slavic Papers*, 1985, nr. 6 ir kt.). Žr.: Žmuida, Eugenijus. Rimvydas Šilbajoris – slavistikos profesorius. *Colloquia*, 2006, 54–65.

³⁴ VDU doktorantė Dalia Kuizininė (1992–1996). VDU ji dėstė nuo 1990 metų, Lietuvių literatūros katedros vedėja (2009–2016), profesorė (nuo 2015 metų). 1998–2000 metais VDU Lietuvių išeivijos instituto mokslo darbuotoja, nuo 2000 metų – vyresnioji mokslo darbuotoja.

kritikuoti jos darbą. Rašiau jai siūlydamas mintį, kad keistų vadovą (nors aš sutikčiau būti komisijoje). Jinai prašo, kad dar nekirsčiau jai galvos, palūkėčiau po Naujų metų, nes per tą laiką žadanti man atsiųsti ką nors paskaičiuoti. Ar manytum, kad galima būtų Pačiam su ja pasiūnėti tuo klausimu? Jeigu jau reikia, gerai, apsiimu galutinį sprendimą padaryti tik po Naujų metų, bet iš principo geriau norėčiau, kad ji turėtų kitą vadovą – turint galvoj jos temą ir jos vietą Kaune, tai būtų jai daug naudingiau, ir disertacija iš to tik išloštų. Labai domiuosi Paties nuomone, ir kaip mokslininko ir kaip katedros vedėjo, apie visa tai. Kuizinienei aš rašysiu, kad palauksiu iki Sausio mėnesio su galutiniu sprendimu.

Tai ir tiek iš mūsų padangės. Darbuojusi kaip išmanau, ir galvoju, kad ir visi kiti tą patį daro, taigi, ir smagu kartu bare būti, ir ramu, be jokių ypatingų naujienų. O gal staiga šokti į, pav., senovės indų mitologiją? Arba kompiuterių mokslą? Ar gal geriau, kaip Tolstojus, mokyšiuos siūti pats sau batus? Gal vertėtų; mozolių jau seniai nebeturėjau.

Beje, ką tik dingtelėjo galvon – ar įdomu būtų turėti mano Curriculum vitae? Gana ilgas, nors gyvenimas ir nuobodus buvo. Jei įdomu – galiu atspausdinti ir atsiųsti.

Laikykites – geriausios visiems sėkmės!

[Autografas] R. Šilbajoris

Mašinsraštis. Originalas. VDUB, RF3-846.

NR. 10. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. sausio 18 d., 16 val.

[1 lapas recto]

Labai Gerbiamas ir Mielas Profesoriau,

Atleiskite, kad per gausybę darbo ir asmeninių rūpesčių, sukūręs pats sau visokių kliūčių ir trukdžių, praėjusių metų pabaigoje nesuskubau atsakyti į Jūsų laišką ir, kaip dera europiečiui, nors dar ir nepriimtą į Europos tautų šeimyną, nepasveikinau Jūsų su Naujaisiais Metais. O bet kuris vilkinimas pavojingiausias pačiam vilkintojui. Netikėtai užklupo žinia apie Jūsų jubiliejų. Nei bėgt, nei rékt! Tokiu atveju verčiau palaukti, kol visi išsakys savo linkėjimus. Paskutinis ne visada būna blogiausias. Šitaip noriu pasakyti ne vien apie save, bet ir apie maniškės

Lietuvių literatūros katedros narius, kurie (-ios) Jus, originalų literatūros vertintoją, įdomų dėstytoją, spalvingą asmenybę, visada geru žodžiu prisimena ir jau yra tiek prie Jūsų pripratę (-usios), kad laiko saviškiu, tik laikinai išvykusiū į užsienį. Mūsų literatūros mokslo, kultūros, studentų ir dėstytojų labui būkite toks pat sveikas, žvalus, kūrybingas!

Į vieną Jūsų laiško signalą (dėl p. Dalios³⁵ disertacijos reikalų) sureagavau staiga, ir šitai turbūt pajutote. Džiaugiuosi, kad ji, visais kitais atžvilgiais nepriekaištinga moteris, pasitempė ir jau turės Jums ką sistemingai pateikti pasiskaityti ir pataisyti. Jūsų rekomendacija Ilinojaus universitetui turėtų ją skatinti dar labiau pasitempti, kad galėtų ramia sąžine ten išvykti.

Visokeriopai pritariu Jūsų minčiai atskristi 1997 metų pavasario semestru į Lietuvą! Puiku, kad galėtumėte penktadieniais padirbėti Vytauto Didžiojo universitete. Jeigu tebedirbsiu Lietuvių literatūros katedros vedėju, laikykime, kad dėl eilėraščio „topografijos“ seminaro magistrantams ir doktorantams iš principo sutarėme. Man didelis vargas kiekvienam semestru rasti aukščiausios kvalifikacijos dėstytojų. Jūs sumažinsite mano rūpesčius.

Manychiau, kad mūsų šiemet studentams būtų tikra laimė pasiklaudyti kokio nors Jūsų skaitomo rusų literatūros kurso.

[1 lapas verso]

Lietuvoje jau baigia nuslūgti to primityvaus priešinimosi viskam, kas rusiška, banga, kuri per daugelį metų suplakė sovietizmą su Rusijos ir rusų kultūra. O dabartinio auklėjimo vaisiai išvis apgailėtini: moksleiviai neblogai išmoko angliškai, bet jau baigia užmiršti rusų kalbą. Lituanistams šito lyg ir neleistų privalomoji programa: reikia išklaudyti kurios nors slavų literatūros klasikos kursą. VDU studentų nepatenkina dabartinis nelaipsniuotas rusistas, dirbantis Užsienio kalbų katedroje. Taigi klausytojų skaičius Jums būtų garantuotas, o tematikos [iiterpta - L. B.] pasirinkimo galimybės - neribotos. Ir vis dėlto, man regis, Pasternakas³⁶ būtų tas autorius, kuris literatūrologus (ne vien lituanistus) galbūt labiausiai patrauktų. Taigi vienos dienos Kaunui Jums nebeužteks.

³⁵ Žr. 34 išnašą.

³⁶ Žr. 30 išnašą.

(Dėkoju už informaciją apie ką tik išėjusią Jūsų studiją, analizuojančią Tolstojaus „Karą ir taiką“³⁷. Centrinėje universiteto bibliotekoje ją netrukus rasime. Tačiau būtų nuostabu, jei galėtumėte savo knygas anglų kalba atsiųsti Lietuvių literatūros katedros katedros [sic!] bibliotekai, kuria ikūriau praėjusį rudenį, ji turėtų atlikti tas pačias studentų pritraukimo prie knygos, funkcijas savarankiško lavinimosi, specialybės gilinimo funkcijas kaip prieškariniai B. Sruogos Teatro³⁸ ar L. Karsavino Visuotinės istorijos³⁹ seminarai Vytauto Didžiojo universitete).

Laimė gimi metų pradžioje: visi 1996-ieji Jūsų metai. Norėčiau turėti Jūsų Curriculum vitae – sugalvotume, kaip jį panaudoti vienokiam ar kitokiam Jūsų paminėjimui.

Sveikindamas Jus su dar nepraėjusia sukaktimi, siunčiu šiandien, ką tik gautą signalinį „Darbų ir Dienų“ 2 (11) tomo egzempliorių su Jūsų straipsniu. Dėl jo įdomumo ir reikalingumo pačiam žurnalui aš pirmąkart gyvenime sutramdžiau savo redaktorines ambicijas (egzistuoja ir tokios) nepublikuoti tegul ir iš dalies, bet jau kitur skelbtos medžiagos. Neįsižeiskite dėl šio smigtelėjimo iškilmingiausioje laiško dalyje, – tai ne spyglys, o tik spygglelis, be kurio neauga medžiai. Esu labai patenkintas Jūsų straipsniu ir tolerancija kaprizingam redaktoriui, su koku galbūt ir nesusidūrėte. Linkiu Jums visokeriopos sėkmės, laimės ir tolesnių kūrybinių ieškojimų nedėkinguose literatūros mokslo ir kritikos baruose.

Nuoširdžiai Jūsų

[Autografas] L. Gudaitis

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

³⁷ Žr. 32 išnašą.

³⁸ Lietuvių poetas, prozininkas, dramaturgas, teatrologas, literatūros ir tautosakos tyrinėtojas Balys Sruoga (1896–1947) Lietuvos universiteto (nuo 1930 metų – Vytauto Didžiojo universitetas) Humanitarinių mokslų fakultete dirbo 1924–1940 metais. Jis dėstė rusų literatūrą, pasaulinio teatro istoriją, įsteigė akademinę dramos studiją. 1926–1943 metais, beveik 34 semestrus, VDU veikė Sruogos įkurtas teatro seminaras. Tai buvo teatru ir dramaturgija besidominčio akademinio jaunimo ratelis ar klubas.

³⁹ Rusijos ir Lietuvos kultūros istorikas, filosofas Levas Karsavinas (1882–1952). Lietuvos universiteto (nuo 1930 metų – Vytauto Didžiojo universitetas) Humanitarinių mokslų fakultete dirbo 1928–1940 metais, buvo Visuotinės istorijos katedros vedėjas, kartu su Ignu Jonynu inicijavo seminaro institucijos atsiradimą universitete, kurio veikla teisiškai reglamentuota 1926 metais. Seminaras turėjo autonomiją nuo centrinės universiteto valdžios.

NR. 11. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1996 m. kovo 10 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Šiek tiek užtrukau atsakyti į Jūsų siuntinį ir laišką. Visų pirma, noriu padėkoti už mano straipsnio išspausdinimą. Suprantu ir mušosi į krūtinę, kad dalį to straipsnio sutikau atiduoti Literatūrai ir menui⁴⁰. Žinot, kaip po paskaitų medžiagos ištroškę leidėjai apipuola su primygtiniais prašymais. Pasiguodžiau bent tuo, kad Literatūra ir menas, visgi, yra laikraštis, taigi savotiškai praeinantis dalykas, kurio medžiaga daugumoj atvejų neilgai užsiliks mintyse, o be to, jis nukreiptas į kiek kitokią skaitančią publika, negu „užkietėję akademikai“.

Kalbant apie akademikus, džiaugiuosi Balionienės⁴¹ ir Žekevičiūtės⁴² puikiais straipsniais. Ypač malonu, kad mes, taip trise šalia susėdę, sudarome neva tai lyg ir kokią „Kauno mokyklą“ poezijos skaityme. Va ir profilis, ir šis tas.

Dalios Kuizinienės disertacijos vieną dalį gavau ir perskaičiau. Padariau šiokių tokių sugestijų, nežinau, ar jos bus jai priimtinos. Nusiunčiau ir rekomendaciją Kelertienei⁴³; reikia tikėtis, kad gal gaus jinais kokią nors paramą iš čikagiškės literatūros katedros. Reikia gi kaip nors ją privesti prie liepto galo, kur kabo diplomas... Ir vis dėlto galvoju, kad būtų tikslingiau jeigu jos vadovas būtų koks nors literatūros istoriografas pas jus Kaune, arba net ir Vilniuje, jei yra koks ten.

⁴⁰ „Literatūra ir menas“ – nuo 1946 metų einantis Lietuvos rašytojų sąjungos savaitraštis, nuo 2018 metų leidžiamas kas dvi savaites.

⁴¹ VDU doktorantė Inga Balionienė (dab. – Stepukonienė) (1996–2000?). Nuo 1996 metų dirbo VDU Lietuvių literatūros katedros lektore, disertaciją apgynė 2001 metais. VDU Lietuvių literatūros katedros docentė (2007–2012). 2001–2003 metais buvo prof. Broniaus Vaškelių literatūrinės komparatyvistikos centro mokslo darbuotoja.

⁴² VDU doktorantė Indrė Žekevičiūtė-Žakevičienė (1993–1998) disertaciją apgynė 1998 metais. 1998–2004 metais buvo VDU Lietuvių literatūros katedros lektorė, 2003–2009 metais – katedros vedėja, nuo 2004 metų – docentė. 2000–2012 metais buvo prof. Broniaus Vaškelių literatūrinės komparatyvistikos centro vadovė.

⁴³ Literatūros tyrinėtoja Violeta Kelertienė (g. 1942) nuo 1984 metų Iliojaus universitete Čikagoje dėsto lietuvių kalbą ir literatūrą, ji buvo Lituaniistikos katedros vedėja (1993–2008). Vadovavimo katedrai laikotarpiu į magistrantūros ir doktorantūros studijas kvietė ir priėmė Lietuvos aukštųjų mokyklų studentus, stažuotojus, dėstytojus, kurie rengė mokslinius darbus ir disertacijas. Sudarė jiems sąlygas studijuoti bei rinkti medžiagą. Lituaniistikos instituto pirmininkė (1988–1996), Baltijos studijų plėtros asociacijos (AABS) prezidentė (1996–2000). Nuo 1997 metų žurnalo „Metmenys“ (iki 2006 metų su Šilbajoriu), nuo 1999 metų žurnalo „Lituanus“ redaktorė. 2012 metais Kelertienei suteiktas VDU garbės daktaro vardas.

O apie savo planus dėstyti Lietuvoj turiu štai ką pasakyti. Kaip jau žinot, esu pasižadėjęs Zalatoriui⁴⁴ dėstyti du kursus Vilniaus pedagoginiame. Viena iš tų kursų, apie eilėraščio „topografija“, ruošiausi kartoti, gal sutrumpintoj formoj, penktadieniais Kaune. Malonu, kad Jums ši idėja priimtina. Tačiau du kursus jau nebepajėgsiu, nes per daug specialaus pasiruošimo ir per daug važinėjimo – užima visą laiką o be to ir nuvargina. Kita vertus, mane domina ir galimybė padėstyti rusų literatūros kursą pas jus Kaune. Esu šiek tiek dirbęs su Pasternaku⁴⁵ ir, prisimenu, jį mėgau. Kita galimybė, man šiuo metu gal net dar įdomesnė, būtų Mandelštamą⁴⁶. O prozaj lengviausiai galėčiau kalbėti apie Tolstojų⁴⁷. Tačiau reikia pasirinkti – arba lietuviškas kursas, arba rusiškas. Jūsų valia.

Naująją savo knygą apie Tolstojų žadu neužilgo Jums atsiųsti. Gal atsiras recenzentas?

Siunčiu štai ir savo Vita⁴⁸. Baisiai daug visokių niekų ten prikimšta. Jinai yra pritaikyta angliakalbiams skaitytojams, užtat bendra informacija angliška, o ir straipsnių bei knygų pavadinimai išversti. Patingėjau ruošti dar ir vien tik lietuvišką versiją. Taip pat aptingau versti recenzuojamų knygų pavadinimus. Jums, tačiau, Lietuvoje to ir nereikia. Beje, Mažvydo biblioteka savo leidinio pastarajame numery turi ir straipsnį, geriau, mano raštų bibliografiją. Galit, jeigu norit, abi versijas palyginti.

Tai ir tiek tuo tarpu. Linkiu viso geriausio! Sveikini-
mai visiems Kaune!

[Autografas]

Mašinėraštis. Originalas. VDUB, RF3-846.

⁴⁴ Žr. 11 išnašą.

⁴⁵ Žr. 30 išnašą.

⁴⁶ Rusų poetas, prozininkas, eseistas, vertėjas ir literatūros kritikas Osipas Mandelštamą (1891–1938).

⁴⁷ Žr. 31–33 išnašas.

⁴⁸ Gyvenimo aprašymas „Curriculum vitae“.

NR. 12. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Evanston (Illinois), 1996 m. kovo 28 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Ruošiuosi kaip nors susitarti nors protarpiais atsirasti Kaune su paskaitomis 1997-tų metų pavasari, kaip kalbėjome.

Tik štai, aplinkybės taip susidėstė, kad negalėsiu būti Lietuvoje – nei Vilniuje nei Kaune – ištisą semestrą. Galėsiu tik pusę.

Taigi, klausiu, ar šito Jums Kaune užteks, ir jei taip, tai kokį kursą – ar rusų: Pasternakas⁴⁹ ir Mandelštamas⁵⁰, ar lietuvių: „poezijos topografija“? Galėčiau tik viena, atvažiuodamas kartą per savaitę, geriausiai penktadieniais.

Jeigu tokia situacija Jums priimtina, tai ir susitarsime. Tik tada norėčiau žinoti, kada man atsirasti Lietuvoje – ar kovo gale, ar balandžio pradžioj?

Tikiuosi, kad Dalia⁵¹ ir toliau stropiai dirba su savo disertacija. Linkiu jai sėkmės.

Draugiškai,

[Autografas]

Spausdintas kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 13. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. balandžio 21 d. Mėnulio Jaunatis, bet šviečiant elektrai...

[1 lapas recto]

D. Gerbiamas Profesoriau,

Pavymui gavau du Jūsų laiškus. Kaip detektyvą prarijau Curriculum vitae. Man dingojos, kad apie Jūsų kūrybinę veiklą visai neblogai nutuokiu, daugumą Jūsų darbų esu skaitęs ar bent žinau, kas juose rašoma, o pasirodė – iš tolo regėjau tik ledynkalnio pakaušį vandeny – ne pliką, bet ir ne

⁴⁹ Žr. 30 išnašą.

⁵⁰ Žr. 46 išnašą.

⁵¹ Žr. 34 išnašą.

gauruota... Tai, ką Jūs nuveikėte įvairiopuose literatūros baruose, stebina! Kada gi Jūs, apkrautas nesibaigiančiomis paskaitomis ir kitokiais akademiniais darbais, suradote laiko tokiems fundamentaliems literatūrologijos tyrinėjimams ir kažką vis atakuojančiai, pašmaikštaujančiai kritikai? Aš jau nekalbu apie profesinę tekstų įtaigą. Daugumas mūsiškių kolegų (turiu omeny ir save) šeštojoje dešimtyje kūrybiškai išsikvepia, o Jūs laisvų laisviausiai, tarytum nejausdamas Motulės Žemės traukos, sklandote prieš išsižiojusius iš netikėtumų skaitytojus, apskritai nelinkusius pripažinti rašytojo teisių kritikui, ir darote pašėlusiai žavius viražus. Tegul ir toliau Marsas [*ne planeta omeny turima, o karo dievaitis – kaip ir Jupiteris – šviesos, o gal ir ugnies dievas – L. B.*] palaiko Jūsų norą trikdysi Parnaso rimtį, saugomą devynių iš dešimties klasiškai sukaulėjusių meno, mokslo, poezijos senmergių! Jūsų Curriculum vitae tikiuosi tinkamai panaudoti, ne vien supažindindamas su juo Jūsų talento gerbėjus.

Malonu jausti Jūsų geraširdiškumą ir geranoriškumą jaunoms literatūrologėms – „Darbų ir Dienų“ autorėms, kurios niekada nepriartės prie Jūsų lygio. Tai buvo ir bus tik Jūsų mokinės – kaip Dalia⁵², kitoniško sukirpimo, bet labai nuoširdžiai mėginantis perprasti Jūsų literatūrologinius principus žmogus. Ir vis dėlto! [įterpta – L. B.] Turėkime omenyje, kad ne kraujomaiša, o simbiozė duoda geriausių vaisių...

Laukiu Jūsų knygos apie Levą Tolstojų. Be abejo, ją recenzuosime „Darbuose ir Dienose“. Dabar kaip prakeiktas kamuojusi prie birželio mėnesį pasirodysiančio trečiojo tomo – bandau ją chronologiškai ir dalykiškai sukrumpliuoti tik man vienam žinomais ar jaučiamais racionalistiniais bei intuityvistiniais būdais, šaukdamas į pagalbą visas šventąsias dvasias ir chtoniškas būtybes, nes visam pasauliui žinomų rusiškų posakių nebepakanka...

[1 lapas verso]

Ima baisus siutas: ar verta kraustyti iš proto dėl kelių žmonių. Kurie gal ir supras, kodėl ir kaip visa tai padaryta. O kitiems, netgi garbingiausiems autoriams, „vienodai rodys“ (rusiškas slengas!), kokiame broliškame karste ir kokioje kompanijoje guli jų pačių rankomis nukamuotas, o mano pirštais bandytas atgaivinti mokslinis paliegėlis.

⁵² Žr. 34 išnašą.

Atleiskite už šį gūdų lunatišką [įterpta - L. B.] pavasarišką metą [įterpta - L. B.] bjaurakračiu (biurokratu pagal senų žmonių išmintį) kanceliaristu virtusį žurnalo [įterpta - L.B.] žurnalistą, nes ne tik žmonių požiūris, bet ir gamta tyčiojasi iš Sizifo pastangų. Dvi savaites tempiau iš pusrūsio saugyklos neprotingai didelę savo asmeninę biblioteką į trečią aukštą, kaip išganymo laukdamas potvynio, kurį panemunės gyventojams pranašavo absoliučiai visos masinės informacijos priemonės. Svajojau paplaukioti valtele, pabraidyti iki pažastų po vandenį, taigi sujaukti įgrisusią gyvenseną. Tačiau - o siaube! - potvynio nebus. Žalia akyse kaip ir gamtoje, kuri per šią savaitę jau ne pavasariškai, o vasariškai su neutronine jėga išsprogo. Dabar prireiks jau ne dviejų savaičių, o ištiso mėnesio, kol pavyks susigražinti į slaptavietę ir išsortiruoti joje kuo toliau, tuo mažiau man reikalingą lektūrą.

Taigi su pirmuoju laišku daugmaž atsiskaičiau. Dabar - antrasis, dalykinis.

Jūs rašote, kad galėsite būti Lietuvoje tiktai pusę 1997 m. pavasario semestro. Labai gaila, bet ją gi padarysi. Atsiraskite bent jau kovo gale, nes pavasario dienos besimokančiam jaunimui apskritai sunkios. Šiaip ar taip, labai lauksime. Ką tokiu atveju dėstyti, abejonių nekyla: tiktai lietuvių „poezijos topografija“!

Unikaliają Jūsų literatūrologinės meistrystės mokyklą su dėkingumu mini (patikėkite - neperdedu!) visi ją lankiusieji. Ji labai reikalinga vis naujajam, būsimam magistrantų bei doktorantų būriui. Mes neturime ir negalime jiems pasiūlyti nieko panašaus. Taigi Jūs esate nepakeičiamas. Apgyvendinimo ir atlyginimo reikalais, manau, deramai pasirūpins tie, kuriems privalu tai padaryti.

Būkite sveikas.

Nuoširdžiai Jūsų

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 14. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Evanston (Illinois), 1996 m. balandžio 23 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega,

Eglė Venslovaitė⁵³ prašė manęs rekomendacijos kandidatūrai į doktorantes. Jinai, tačiau, nepranešė nei kam ją siųsti, nei koks terminas. Nežinodamas, ką daryti, siunčiu rekomendaciją Jums, tikėdamasis, kad gal žinosite, kam iš tikrųjų ją reikia perduoti.

Ta proga noriu ir pasiteirauti apie Dalią Kuiziniene⁵⁴. Ar jinai peržiūrėjo mano pastabas, ar perredagavo savo jau atliktą darbą, ar stumiasi toliau pirmyn?

Ir galų gale, koks būtų Jūsų atsakymas į mano pereitą Jums laišką, kuriame nurodžiau, kad man būtų neįmanoma visam semestriui atvykti Lietuvon 1997-tų metų pavasari.

Su tikra pagarba,

[Autografas] R. Šilbajoris.

Mašinarštis. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 15. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Evanston (Illinois), 1996 m. gegužės 9 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega,

Malonu gauti Jūsų elektrinės mėnulio jaunaties laišką. Ypač gražiai dūšią nušvietė Jūsų komplimentai apie mano Vita⁵⁵. Ne viskas tenai genialiai parašyta, ne visko reikėjo. Yra ir, iš esmės, pasikartojimų tarp kai kurių anglišku ir lietuviškų tekstų. Tačiau visgi dėkoju už komentarus.

Tai ir gerai: susitarėme kovo gale. Būtų gerai žinoti tiksliau: kokią dieną turėtų prasidėti paskaitos, kokiomis savaitės dienomis (penktadieniais?). Kadangi laikas trumpas, tai gal man tą kursą vesti seminaro principu – po dvi

⁵³ VDU doktorantė Eglė Venslovaitė-Šiliūnienė (1992–1996?), disertacijos nesigynė. Kauno jėzuitų gimnazijos lietuvių kalbos ir literatūros mokytoja, keletu knygų vaikams autorė.

⁵⁴ Žr. 34 išnašą.

⁵⁵ Gyvenimo aprašymas „Curriculum vitae“.

valandas sesija? Tuo tarpu Zalatorius⁵⁶ Vilniuje dar nieko neatsakė į mano naujienas. Jeigu jam pasirodys, kad manęs tokiam trumpam laikui nereikia, tai gal ir iš viso likčiau Kaune. Bet tai jau būtų kita situacija, dabar per anksti konkrečiai planuoti.

Žinodamas tikslią paskaitų pradžios datą, bandyčiau atvažiuoti prieš tai kokią savaitę ar bent kelias dienas. Gal vertėtų užklausti Rektorių Vaškelių⁵⁷, ar nebūtų priemonami Soros⁵⁸ pinigai man padengti kelionės išlaidas, ar bent jų dalį? Pereitą sykį Soros davė tam reikalui pinigų. Na, kas dėl buto, tai dar priklausys ar būsiu Kaune, ar ne. Jei ne tai ir nereikės, nes tikriausiai važinėsiu iš Vilniaus. Ar traukiniai dabar geriau eina? O jeigu jau Kaune, tai tikriausiai bus toji Muitinės gatvė, apie kurią girdžiu ir gerų ir ne taip gerų dalykų.

Savo Tolstojaus knygą išsiųsiu šiandien arba rytoj. Laimingos jai pas jus kelionės! Linkėjimai Daliai⁵⁹, Ingridai⁶⁰ ir visiems!

Draugiškai,
[Autografas]

Mašinosraštis. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 16. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. gegužės 10 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas Profesoriau,

Atleiskite man, kad nesugebu su Jumis galynėtis laiškų rašymu, tačiau į paskutiniuosius du vargais negalais atsakiau.

Atsakydamas į trečiąją, pakartojau, kad pavasario semestru, kovo pabaigoje, Jūsų lauks magistrantai ir doktorantai, pasiilgę eilėraščių analizės pamokų.

⁵⁶ Žr. 11 išnašą.

⁵⁷ Žr. 24 išnašą.

⁵⁸ Atviros Lietuvos fondas (ALF) – 1990 metais JAV finansininko George'o Soroso įkurta nepriklausoma, nevyriausybinė, nepelno organizacija, kuri iki 2008 metų veikė kaip paramos fondas. Veiklą atnaujino 2017 metais. Laiškuose minimas „Soros“ – ALF sinonimas.

⁵⁹ Žr. 34 išnašą.

⁶⁰ Žr. 7 išnašą.

Dalia Kuizininienė⁶¹, atsižvelgdama į Jūsų pastabas, taiso savo darbą ir spėriai iriasi į priekį, kad rudenį turėtų visą tekstą. Ji parašys Jums apie viską detaliau.

Eglė Venclovaitės⁶² vardu nuoširdžiai dėkoju už superpalankią rekomendaciją į doktorantūrą, kokios turbūt nesiryžtu rašyti, o gal ir nesugebėtu parašyti joks mūsiškis dėstytojas.

Pas mus laukai alpsta nuo rituališko vyšnių žydėjimo.

Su užgimstančia vasara! Būkite sveikas, smagus, kūrybingas.

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 17. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1996 m. birželio 15 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega Gudaiti,

Galvoju apie kelionę pas jus. Nepasakei, kada konkrečiai norėtum, kad atsirasčiau, tad dabar pats siūlau datą: atskrisčiau į Vilnių Kovo 21 ar 22-ą ir pirmiausiai įsikurčiau Zalatoriaus⁶³ Pedagoginiame. Tada susisiekičiau su Pačiu ir viską „apipavidalintume“.

Mat žadu dirbti ir Pedagoginiame. Taigi, važinėčiau į Kauną gal kartą per savaitę. Reikės konkrečiai susitarti, kokiomis dienomis. Būtų geriau atsirasti ankstokai prieš piet ir tada, paskaitas atlikus, grįžti į Vilnių.

Dar susisieksime. Tuo tarpu siunčiu visiems linkėjimus!

Draugiškai,

[Autografas]

Mašinraštis. VDUB, RF3-846.

⁶¹ Žr. 34 išnašą.

⁶² Žr. 53 išnašą.

⁶³ Žr. 11 išnašą.

4082 Ruxton Lane
Columbus OH 43220-4046

06/ 15/ 1996

Gerbiamas kolega Gudaiti,

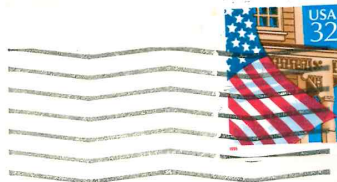
Galvoju apie kelionę pas jus. Nepasakei, kada konkrečiai norėtum, kad atsirasčiau, tad dabar pats siūlau datą: atskrisčiau į Vilnių Kovo 21 ar 22-rą ir pirmiausiai įsikurčiau Zalatoriaus Pedagoginiame. Tada susisiečiau su Pačiu ir viską „apipavidalintume“.

Mat Žadu dirbti ir Pedagoginiame. Taigi, važinėčiau į Kauną gal kartą per savaitę. Reikės konkrečiai susitarti, kokiomis dienomis. Butu gerai atsirasti ankstokai prieš piet ir tada, paskaitas atlikus, grįžti į Vilnių.

Dar susisieksime. Tuo tarpu siunčiu visiems linkėjimus!

Draugiškai,

R. Silbajoris

LEONAS GUDAITIS
CENTRINIS PAŠTAS A/D 1161
3000 KAUNAS
LITHUANIA

NR. 18. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. birželio 26 d.

[1 lapas recto]

Didžiai Gerbiamas Profesoriau,

Nuoširdžiai Jums dėkoju už man ir Katedrai padovanota studiją apie Levą Tolstojų⁶⁴. Šis įdomiu rakursu angliškai kalbantiems pristatytas rusų rašytojas reikalauja geros lietuviškos recenzijos. Viena iš mūsų Katedros narių ją pasiūlė parašyti ketvirtajam „Darbų ir Dienų“ tomui, kuris pasirodys Kalėdoms su 1997 metų data.

Dalį Jūsų atvykimo išlaidų padengti (500 USD) Rektoriaus⁶⁵ teikimu ir Egidijaus Aleksandravičiaus⁶⁶ pastangomis „susimylėjo“ Atviros Lietuvos fondas⁶⁷. Apgyvandinimo problemų Kaune neturėtų kilti. Jūs be reikalo būgštaujate dėl buitinių sąlygų Muitinės gatvės pastatuose. Mūsų akimis žiūrint, tai rojaus kampelis. Jeigu Jums ten ko ir pritrūktų, tai tik paįvairintų kasdienybę.

Būkite sveikas ir kūrybingas!

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 19. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. liepos 4 d.

[1 lapas recto]

Mielas Profesoriau,

Katedros ir savo vardu dėkodamas Jums už išpūdingą studiją apie L. Tolstojų, kuriai atsirado ir recenzentas, pasiunčiau senu (p. Neumanaitis) adresu „Darbų ir Dienų“ 3 (12) tomą. Savo laiškelyje paminėjau, kad iš dalies pavyko išspręsti Jūsų kelionpinigių problemą: Atviros Lietuvos fondas išskyrė 500 USD.

Dabar jau turėsiu omenyje konkrečią (kovo 21 ar 22) Jūsų atvykimo datą. Iki to laiko nutekės daug vandens, baigsis

⁶⁴ Žr. 32 išnašą.

⁶⁵ VDU rektorius Bronius Vaškelis. Žr. 24 išnašą.

⁶⁶ Žr. 25 išnašą.

⁶⁷ Žr. 58 išnašą.

ne tik vasara, bet ir žiema. Konkrečią seminarų su magistrantais ir doktorantais (turėsime jų – doktorančių – keturias) mėginsime suderinti 1997 metų vasario pradžioje, kai prasidės pavasario semestras.

O dabar – gražaus oro, geros nuotaikos ir lengvesnių minčių!

Nuoširdžiai Jūsų

[Autografas]

P. S. Šiuos žodžius rašau Pasaulio lituanistų bendrijos konferencijoje „Lituanistika XXI amžiaus išvakarėse: tyrinėjimų prioritetai, metodai ir naujovės“. Ne tik naudinga, bet ir įdomu. Kolega Albertas Zalatorius pataikė į Achilo kulną!

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

NR. 20. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Columbus (Ohio), 1996 m. liepos 14 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Dėkoju už laiškeliį. Labai būčiau norėjęs dalyvauti Bendrijos suvažiavime⁶⁸, tiesiog nebeišėjo su laiku ir įsipareigojimais.

Dalia Kuizininė⁶⁹ parašė man, kad gavusi iš Lietuvių fondo \$1000.00 stipendiją važiuoti į JAV archyviniams tyrinėjimams. Tai jau tikrai geriau, negu pereitą kartą iš to paties fondo \$100.00. dabar gal kokį mėnesį ir išsilaikytų toje brangioje Amerikoje. Jeigu ji atsiras Čikagoje rudenį, aš būsiu vėl ten Northwestern universitete, galėsime asmeniškai pasitarti, kaip jai tinkamiausiai praleisti laiką. Mano adresas, nuo rugsėjo galo, ir vėl bus toks, kaip buvo anksčiau; tikiuosi dar turite; jei ne – atsiųsiu.

O su kursais, tai neseniai Zalatoriui⁷⁰ rašiau apie mintį, kurią man iškėlė Egidijus Aleksandravičius⁷¹, kada matėmės

⁶⁸ Pasaulio lituanistų bendrijos konferencija „Lituanistika XXI amžiaus išvakarėse: tyrinėjimų prioritetai, metodai ir naujovės“ 1996 metų liepos mėnesį vyko Vilniuje.

⁶⁹ Žr. 34 išnašą.

⁷⁰ Žr. 11 išnašą.

⁷¹ Žr. 25 išnašą.

AABS konferencijoj⁷² prie Bostono šią vasarą. Jisai sakė, kad gal vertėtų geriau, užuot kas savaitę laksčius iš Vilniaus į Kauną, suskirstyti kursus „blokais“. Dvi savaites perdėm Vilniuje, viena savaitė Kaune, sakykim. Gautusi tokia scema [sic!]: savaitė 1: pirmadienį, trečiadienį ir pentadienį kursas A Vilniuje (ten turėčiau du); savaitė 2: pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį kursas B. Trijų savaitių klasės dviejose. Savaitė 3: Kaune, taip pat pirmadienį, trečiadienį ir penktadienį. Ir taip toliau. Pradėčiau Vilniuje, kovo 24-tą, pirmadienį. Būtų trys savaitės, 9 susitikimai kursui A ir tiek pat kursui B, viso per abu 18 susitikimų [sic!], viso šešios. Kaunui liktų trys savaitės, po tris susitikimus, reiškia iš viso devyni. Atvykčiau turbūt kovo 19-tą, gal užtektų laiko įsikurti ir susivokti, kaip ten su tais kursais. Eilės tvarka būtų pirmos dvi savaitės Vilniuj, o trečioji Kaune, ir taip iki galo, gegužės 30-tos. Jeigu pas jus Kaune tai būtų įmanoma, galėčiau mėginti su daktarantais dar užtęsti kokią savaitę, ar panašiai, nes žadu po semestro dar truputėlį Lietuvoje pabuvoti.

Kaip atrodo tokia idėja? Aš sutinku su Aleksandravičiumi⁷³, kad tokiais blokais laiko galima geriau, dirbti, negu išsibarsčius. Studentai turėtų laiko pasiskaityti, pasiruošti ateisimai savaitei su jais, o ir aš būčiau tada geriau pasiruošęs. Kas liečia „buitinius“ dalykus, tai reikėtų, kad man reikėtų turėti kur nors kambarį kas trečią semestro savaitę. Per tą laiką irgi reikėtų, kad galėčiau priėti prie kokio nors printerio, atspausdinti kursams reikalingą medžiagą. Turbūt apsistočiau Muitinės gatvėj, nežinau, ar gal Putvinskio, su pelėmis, nuo sienų besilupančiomis plytelėmis, ir gal net dabar žiurkėmis. Visvien, kartą atvykęs, norėčiau jau iš anksto žinoti, kur galvą padėsiu, ir kad man kas nors naktį nosies nenugriauš. Tiesa, ne kokia ji, ta nosis, bent jau akinius prilaiko.

Berods ir Antanaitis⁷⁴ kažką tokio buvo pasitvarkęs, kada važinėjo į Klaipėdą, vis grįždamas Kaunan. Jeigu įmanoma, adminstratyviai praktiška, tai gal taip ir susitartumėm?

⁷² Baltijos studijų plėtros asociacija (*Association for the Advancement of Baltic Studies* – AABS) – tarptautinė švietimo ir mokslo organizacija, vienijanti JAV, Kanados, Australijos ir Europos šalių mokslininkus, tyrinėjančius lietuvių, latvių, estų kalbas, istoriją ir literatūrą, kultūrą ir politiką bei kitas temas.

⁷³ Žr. 25 išnašą.

⁷⁴ Literatūros kritikas ir publicistas Algirdas Titus Antanaitis (1927–2003). VDU skaitė paskaitas apie lietuvių egzodo literatūrą (1994–1997).

[2 lapas recto]

Parašė man ir Ingrida⁷⁵, jau bepradedanti ilgėtis „namų“ Amerikoje (toks niekam tikęs kraštas, bet, va, užkrečia žmones), tai aš ir jos disertacija rūpinuosi. Ji turėtų labai jau pasitempti, kad veltui laikas nepraeitų, nes ko gero aš pasensiu, numirsiu, ir nebebus kam skaityti. Prisiminiau, kažkas sakė apie „amžinus studentus“: girdi, kai mirsi, ką veiksi tada? Atsakymas: „studijuosiu amžinybę“. Irgi teologija, gal net savotiškos žiemos.

Gedulingos mintys apie Kavolį⁷⁶. Praradome savo, santariečių, rato stebulę: esame tik stipinai, dar vis nukrypę į tuščią centrą, nieko drauge nebelaikomi. Be galo gaila žmogaus, gaila to, ką jis dar būtų galėjęs nuveikti, su savo talentu ir galingu, beatodairišku pasiryžimu. Garbė jam.

Tai ir parašyk, ką apie mano tuos planus galvoji. Tuo tarpu gi – geriausi linkėjimai visiems!

Draugiškai,

[Autografas]

Spausdintas kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 21. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1996 m. liepos 31 d.

[1 lapas recto]

Mielas Kolega Rimvydai,

Gavau Jūsų laišką, į kurį skubu rašyti atsakymą, kad spėtumėte gauti laišką savo adresu: rytoj ryte išplaukiu dešimčiai dienų į Nidą: tai bus vienintelis mano atokvėpis šiais metais – rugpjūčio 18-ąją laukia Katedra, „Darbai ir Dienos“ ir kitokie rūpesčiai...

⁷⁵ Žr. 7 išnašą.

⁷⁶ Sociologas, visuomenininkas Vytautas Kavolis (1930–1996). Vienas iš „Santaros-Šviesos“ federacijos įkūrėjų ir vadovų, jis inicijavo „Santaros-Šviesos“ konferencijas Lietuvoje, buvo jų aktyvus organizatorius ir dalyvis. Nuo 1992 metų važinėjo į Lietuvą, skaitė paskaitas Vilniaus, Kauno, Klaipėdos universitetuose, turėjo savo mokinių. Tarpdalykiniai Kavolio tyrimai padarė didelę įtaką tuometinei humanitarų kartai. Bendradarbiavo ir rašė JAV mokslo žurnaluose, taip pat lietuvių išėivijos ir Lietuvos periodinėje spaudoje. Staigi mirtis profesorių ištiko 1996 metų birželio 25 dieną, grįžtant iš „Santaros-Šviesos“ suvažiavimo.

Džiaugiuosi, kad Jūs gražiai ir atsakingai globojate doktorantę Dalią Kuiziniene⁷⁷. Ji dabar labai rimtai dirba. Susikaupė ir Ingrida⁷⁸ disertacijos šturmui.

Nenorėčiau kištis į Jūsų numatomą seminarų tvarkaraštį pavasario semestre, juoba jį koreguoti. Su vienokiu ar kitokiu variantu galima sutikti tačiau norėtusi, kad bent vienas kitas seminaras Kaune įvyktų kovo pabaigoje – per du mėnesius nesulaukusi nė vieno užsiėmimo, grupė gali išskysti ir iširti.

Manau, kad iki Naujųjų Metų rasime tokį variantą, kuris tenkintų ir Vilnių, ir Kauną. O dabar naudokimės įpusėjusios vasaros malonumais!

[Autografas] L. Gudaitis

R. Šilbajoriui

Rankraštis. Nuorašas. VDUB, RF3-880.

NR. 22. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

Evanston (Illinois), 1996 m. spalio 15 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Rašau trumpu reikaliuku: kokia pas jus Kaune bus pavasarinio semestro paskutinė mokslo metų diena? Man reikia tiksliai žinoti, nes turiu tuoj po to kelionės planų ir privalau susidaryti kalendorių. Jeigu galite, praneškite, gerai? Prisimenu, norėjote, kad pradėčiau bent jau Kovo gale. Tai aš siūlau štai ką: nors pirmąsias dvi savaites ir noriu būti Vilniuj, tačiau mėginsiu visgi prieš tai atsirasti Kaune ir bent kokį vieną kartą (sakykim, kelioms valandoms) susitikti su studentais, nubrėžti planus, užsiimti darbu, kitaip tariant, viską pradėti. Po to jau Vilnius, o už dviejų savaitių – Kaunas, ir taip toliau. Ar išeitų?

Dalia Kuiziniene⁷⁹ jau čia, Čikagoj, kur ir aš laikinai, iki gruodžio vidurio. Jau susitarėme susitikti; jinai man atsiuntė pasiskaityti dar vieną gabaliuką iš

⁷⁷ Žr. 34 išnašą.

⁷⁸ Žr. 7 išnašą.

⁷⁹ Žr. 34 išnašą.

savo disertacijos, apie Meku⁸⁰ pasakas. Visai neblogai ši kartą, jeigu toks standartas bus ir toliau išlaikytas, galima tikėtis, kad išeis kas nors iš jos disertacijos. Jinai sako, kad šitame Čikagos Lituanistikos tyrimų centre (pas Račkauską)⁸¹ rado gana daug tikrai įdomios medžiagos, taigi, bent jau tuo atžvilgiu kelionė buvo neveltui.

Ir dar turiu vieną reikaliuką. Hunter College New York'e (pasižymėjusi institucija, ypač humanitariniuose moksluose) ruošia gana stambiaią knygą: Dictionary of Literacy Biography, East European Writers Series⁸². Manęs prašė, kad apsiimčiau redaktoriauti lietuvių literatūros skyriui. Jie nori maždaug kokią dešimtį autorių, kiekvienam po maždaug 2000–4000 žodžių, priklausant nuo tų rašytojų istorinio svarbumo, kokybės ir panašiai. Jie skirstosi į prieškarinius (WW II) ir pokarinius autorius. Tarpu tų, vadinamųjų prieškarinių (nors, aišku, tikslios ribos čia nenubrėži) yra: Jonas Maironis, Vincas Krėvė, Vincas Mykolaitis-Putinas, Jonas Aistis, Antanas Vaičiulaitis, Bernardas Brazdžionis ir Salomėja Neris.

Kaip matai, krūvis nemažas. Aš vienas jo niekaip pakelti negaliu. Visos serijos leidėjas Professor Steven Serafin, Hunter College Writing Center, 695 Park Avenue; New York NY 10021 žada straipsnių autoriams už kiekvieną jų aprašytą autorių duoti po \$75.00.

Gal apsiimtumėt ir Jūs kokią vieną-kitą straipsnį parašyti? Kas ateis lietuviškai, mes čia kaip nors išversime. Nežinau, kokią, norėdamas autorių pasirinktumėt. O paskui gi šitie naujieji Kauno ir Vilniaus doktorantai – kiti gi labai gabūs ir galėtų suręsti kokią straipsnelį? Gal galėtumėt man bent paminėti pavardes ir atsiųsti adresus tinkamą tokiam dalykui? Gal iš mano paties buvusių, ar būsimų studentų? Kiti, prisimenu, buvo labai pajėgūs, darbštūs ir žinių turintys.

⁸⁰ Lietuvių rašytojas, poetas, kino režisierius Adolfas Mekas (1925–2011). Į JAV kartu su broliu Jonu išvyko 1949 metais. Nuo 1954 metų jis su broliu leido ir redagavo kino žurnalą „Film Culture“. 1971 metais Bardo koledže Niujorke įkūrė Kino fakultetą, iki 2004 metų jame dėstė. Sukūrė avangardistinių filmų, su broliu parašė pasakų knygų. Brolis Jonas Mekas (1922–2019) – filmų kūrėjas, menininkas ir kuratorius – laikomas amerikietiškojo avangardo kino pradininku. 1962 metais jis su broliu įkūrė „The Film Makers' Cooperative“, o 1964 metais „The Filmmakers' Cinematheque“, kuris vėliau išaugo į „Anthology Film Archives“, – vieną didžiausių pasaulyje amerikiečių avangardinio filmo archyvų. 1997 metais Jonui Mekui suteiktas VDU garbės daktaro vardas. 2007 metais Vilniuje buvo įkurtas Jono Meko vizualiųjų menų centras.

⁸¹ Jonas Račkauskas (g. 1942), Čikagos valstybinio universiteto profesorius, 1981–1982 metais drauge su bendraminčiais įsteigė Lituanistikos tyrimų ir studijų centrą, yra jo valdybos pirmininkas.

⁸² *Twentieth-century Eastern European writers: second series*. Ed. Steven Serafin. Detroit: Gale Group, 2000.

[2 lapas recto]

Terminas, deja, trumpokas – iki Sausio mėnesio vidurio. Tačiau, jei tas profesorius Serafin⁸³ tikrai žinotų, kad straipsnis ateina, jis gal sutiktų ir kiek pratęsti; aš jau čia su juo kaip nors derėčiaus.

Nekantriai lauksiu atsiliepiant. Gal net būtų galima pasinaudoti Universitete esančiu elektroniniu paštu? Mano elektroninio pašto adresas šičia Evanstone toks: fsi596@nwu.edu Vėliau, nuo gruodžio vidurio, bus toks: silbajoris.1@osu.edu Mat persikelsiu ir vėl atgal į Columbus iš šios laikinos vietovės.

Tuo tarpu, lieku su geriausiais linkėjimais!

Jūsų,

[Autografas]

Spausdintas, kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. Lietuviškų raidžių diakritiniai ženklai surašyti ranka. VDUB, RF3-846.

NR. 23. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], [1996 m. spalio]

[1 lapas recto]

fsi596@nwu.edu

Prof. Rimvydas Šilbajoris

Atradau Hunter College Rašytojų žodynui autore – Jums pažįstama doktorantė, kuri galėtų parašyti anglų kalba apie visus Jūsų suminėtus autorius po 2000-4000 spaudos ženklų (tikriausiai turėjote omenyje ženklus, o ne žodžius). Jos adresas: Indrė Žakevičiūtė⁸⁴, LŽŪA 11-36, 4324 Kaunas.

Kuo toliau, tuo labiau mane kamuoja nerimas, kad būsimasis pavasario semestras, į kuri suagitavau ir magistrantes, ir doktorantes, nepritrūktų laiko ir leistų klausytojams parašyti rimtus akademinis darbus. Besąlygiškai pasikliauju Jūsų patyrimu ir kompetencija, bet gal vis dėlto vertėtų ne viena, o bent porą įvadinių užsiėmimų surengti Kaune, kai tik atvyksite kovo pabaigoje, – juk į pirmąjį gali ne visos norinčios susirinkti.

Egzaminų laikas – [įterpta – L.B.] nuo gegužės 30 iki birželio [įterpta – L. B.] 10 d.

⁸³ Literatūrologas, redaktorius ir leidėjas profesorius Steven R. Serafin. Žr. 82 išnaša.

⁸⁴ Žr. 42 išnaša.

Algirdo Tito Antanaičio teigimu⁸⁵, Muitinės gatvėje kol kas nėra galimybių prijungti kompiuterį su modemu skubiams susirašinėjimams, tad tenka kamuoti mielas VDU Raštinės merginas.

Leonas Gudaitis.

Turėkite omenyje [įterpta - L. B.], kad nuo kovo 27 d. iki balandžio 6 d. VDU [įterpta - L.B.] Velykų atostogos.

Toks kursas kaip Jūsų kursas pagal dekanato dekanatą vadinasi intensyviu.

Klauskite ~~studentų~~ darbų tačiau tai ~~tačiau~~ Jūs galėsite ~~pažymius surašyt~~ kada norėsite, tik ne anksčiau nurodytų terminų.

[1 lapas verso]

Prašyčiau ~~skubiai~~ atsiųsti Jūsų pavasario kurso „Literatūros teorijos ir praktikos sąsajų“ išplėstinį planą - jis reikalingas mūsų magistrantūros ir doktorantūros veiklą tikrinančiai aukštųjų mokyklų komisijai.

Rankraščio juodraštis. Originalas. VDUB, RF3-880

NR. 24. LEONAS GUDAITIS - RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], [1996 m. spalio]

[1 lapas recto]

fsi596@nwu.edu

Prof. Rimvydas Šilbajoris

Skubu atsakyti, kad paskutinė paskaitų diena universitete - gegužės 27. Doktorantus kalbinu parašyti straipsnį Hunter College žodynui - pats neturiu kada. Jei pavyks su kuo nors susitarti, tai pranešiu.

Leonas Gudaitis

Rankraštis. Originalas. VDUB, RF3-880.

⁸⁵ Žr. 74 išnašą.

NR. 25. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Evanston (Illinois)], 1996 m. lapkričio 1 d.

[1 lapas recto]

Gerb. Pro5f. Leonai Gudaiti,

Labai dėkoju už greitą žinutę, kad paskutinės paskaitos gegužės 17-tą. Dar noriu paklausti: o po jų, tikriausiai, seka egzaminų periodas? Kiek jis užtrunka? Kitaip tariant, kada jau viskas, viskas švaru ir pabaigta?

Dėkoju už pastangas rasti autorius. Jei norit, galite man atsiųsti ir pavardes bei adresus galimų kandidatų tiems straipsniams rašyti. Tada aš ir pats pasistengčiau į juos kreiptis, nors ir žinau, kad susirašinėjimas, be šito elektroninio pašto, visgi užtrunka.

Kalbant apie elektroniką, pas mus čia Amerikoje galima kompiuterį su modem prisijungti prie specialaus telefono štepselio sienoj. Ar Muitinės gatvėj yra tokie štepseliai? Mat jei būtų, tai aš gal galėčiau prisijungti ir vartoti pats savo compuserve programą, nesibraudamas pas vargšę Vita⁸⁶ su prašymu vietos. Dar vis prisimenu, kokios ten eilės verkiančių amerikiečių stovėjo laukdamos eilės prieiti prie anos mašinėlės, kurioje ant lauko pliko vos kelios raidelės apykreivės liko. O gal pas jus kaip nors kitaip tas modem prisijungia?

Taigi, lauksiu Kovo, keliausiu pas Jus. Tuo tarpu laimingai!

R. Šilbajoris

Elektroninis laiškas. Faksas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 26. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Evanston (Illinois)], 1996 m. lapkričio 12 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega Gudaiti,

Šiandien gavau malonią Jūsų žinią, kad Indrė Žakevičienė⁸⁷ apsiima parašyti straipsnių tiems Hunter College žodynams.

⁸⁶ VDU rektorato administratorė Vita Urbonaitė.

⁸⁷ Žr. 42 išnašą.

Labai gera naujiena. Jai parašiau, tuo tarpu pasiūliau penkis autorius, o paskui žiūrėsime. Visi autoriai prieškariniai, bet vėliau gal užsakysiu ir vėlesnių nors keletą.

Dar vis norėčiau rasti bent porą kitų autorių, idant būtų didesnis įvairumas. Bet dabar jau bent pradžia, ačiū Dievui.

Dėkoju ir už informaciją apie semestro galą ir egzaminus. Dabar jau tikrai daug geriau galėsiu orientuotis. Tik norėčiau, kad atsilieptų Zalatorius⁸⁸, bet jis vis tyli. Bandysiu ir vėl.

Gaila, kad negalima prijungti savo paties modemo. Gal jau nesupyks per daug ant manęs tos šauniosios VDU sekretorės, kad lįsiu joms į akis su savo prašymu. O laiškai labai jau lėtai eina.

Tai pradėsiu rimtai ruošti ir planuoti savo kursą. Kada jau turėsiu tikrą konkrečią atvažiavimo datą, tuoj pranešiu. O tuo tarpu viso geriausio.

Su pagarba,

[Autografas] R. Šilbajoris

Spausdintas kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. VDUB, RF3-846.

NR. 27. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], [1996 m. gruodžio 1 d.]

[1 lapas recto]

Fsi596@nwu.edu

Prof. Rimvydas Šilbajoris

Prašyčiau SKUBIAI perduoti faksu Jūsų pavasarinio kurso „Literatūros teorijos ir praktikos sąsajos“ išplėstinį planą – jis reikalingas mūsų magistrantūros ir doktorantūros veiklą tikrinančiai aukštųjų mokyklų komisijai.

L. Gudaitis

Rankraštis. Originalas. VDUB, RF3-880.

⁸⁸ Žr. 11 išnašą.

NR. 28. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Evanston (Illinois)], 1996 m. gruodžio 2 d.

[1 lapas recto]

Prof. L Gudaičiui,

Mielas kolega,

Ką tik ši rytą gavau Jūsų skubų pranešimą dėl kurso „Literatūros teorijos ir sąsajos“ išplėstinio plano. Pripažinsiu. Ši žinia mane užklupo kiek netikėtai, nes ruošiausi pradėti kursą planuoti tik antroje gruodžio pusėje, nes dabar tebesu labai užsiėmęs su kursų užbaiga ir kitais įsipareigojimais čia, Evanston.

Bandyčiau visgi ką nors surašyti, bet noriu žinoti, koks galimas vėliausias terminas? Ir be to, nevisai orientuojosi, kas VDU vadinasi „išplėstinis planas“? Visų kursų užsiėmimų, literatūros ir t. t. sąrašas? Ar tik numatomų dalykų išplanavimas ir pora metodologinių pastabų?

Kadangi jau greitai šio adreso elektroninio pašto sąskaita uždarysiu visiškai, prašyčiau atsakyti man šitaip: 72764.2454@compuserve.com

Šis adresas tiks bet kada. Nuo gruodžio vidurio turėsiu ir kitą (greičiau, savo seną) e-mail adresą: silbajoris.1@osu.edu

Jūsų su pagarba, R. Šilbajoris

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 29. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Evanston (Illinois)], 1996 m. gruodžio 3 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega Gudaiti,

Dar viena smulkmena: pereitoj savo žinutėj minėjote, kad norite manąjį planą gauti faksu. Tai dabar klausimas: o koks Jūsų fakso numeris?

Aš pats fakso neturiu, bet gal galėsiu per įstaigą gauti kai grįšiu į Ohio State.

R. Šilbajoris

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 30. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

Kaunas, 1997 m. sausio 14 d.

[1 lapas recto]

Sveikindamas Jus su Naujaisiais metais, siunčiu Jums naujausią „Darbų ir Dienų“ numerį su recenzija apie Jūsų studiją ir literatūrologiniu mirties bloku, kurio autorės lyg susitarusios remiasi Jumis.

Raudonojo Jaučio metus pradėjęs 19-asis numeris pilnas mirties ženklų, šešėlių bei nuojautų, bet tebūna šie metai mums ir mūsų artimiesiems šviesūs, laimingi.

Nuoširdžiai Jūsų

[Autografas]

Rankraštis. Kserokopija. VDUB, RF3-880.

Gerbiamas Profesoriau,

Sveikindamas Jus su Naujaisiais metais, siunčiu Jums naujausią „Darbų ir Dienų“ numerį su recenzija apie Jūsų studiją ir literatūrologiniu mirties bloku, kurio autorės lyg susitarusios remiasi Jumis.

Raudonojo Jaučio metus pradėjęs 19-asis numeris pilnas mirties ženklų, šešėlių bei nuojautų, bet tebūna šie metai mums ir mūsų artimiesiems šviesūs, laimingi.

Nuoširdžiai Jūsų

Kaunas, 1997 m. sausio 14 d.

NR. 31. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], [1997 m. sausis].

[1 lapas recto]

Gerbiamas Profesoriau,

Sausio 17 išsiunčiau Jums straipsnio korektūrą kartu su naujesniu [įterpta – L. B.] Darbų ir Dienų tomu. Perduokite mums savo kelių sakinių straipsnio santrauką anglų kalba (nepamirškite išversti antraštės).

Rankraščio juodraštis. Originalas. VDUB, RF3-847.

NR. 32. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Columbus (Ohio)], 1997 m. sausio 22 d.

[1 lapas recto]

Profesoriui Leonui Gudaičiui

Mielas kolega,

Šiandien atėjo Darbai ir Dienos. Įspūdis ir vėl labai geras, yra daug rimtų rašinių, ir įdomu, kad VDU literatai taip domisi būtent egzilio rašytojais, ir dar, maždaug, žemininkais. Tiesa, Kuisinienė⁸⁹ ir Matusevičiūtė⁹⁰ tai su jais šiuo metu ir dirba.

Šakavičiūtės⁹¹ recenzija parašyta, manding, labai kompetetingai, su geru pasiruošimu. Jos įvairios pastabos tikrai teisingos žiūrint iš kiek kitokio išeities taško, negu tas, kuriuo man teko naudotis. Tie Twayne Publishers nenorėjo man leisti plačiau išsiplėsti į filosofines, bendrakultūrines ir kt. temas Europos kultūros istorijos mastu, nes jų tikslas ir buvo tik labai ribotas – maždaug ką aš ir parašiau – supažindinti skaitytojus su romanu, patraukti jų dėmesį, daugiau nieko. Recenzentės pastabos tik pabrėžia reikala didesnės, išsamesnės studijos apie šį romaną. Džiaugiuosi jos anglų kalbos žinojimu, nes ji taip laimingai „perbrido“ per mano amerikietiška proza; kai kam neperdaug arti prie kalbos stovinčiam tai tikrai gali būti nelengvas dalykas. Bet ir vėl, pagal Twayne leidėjų nora,

⁸⁹ Žr. 34 išnašą.

⁹⁰ Žr. 7 išnašą.

⁹¹ Literatūrologė, literatūros kritikė, Šiaulių universiteto Lietuvių literatūros katedros dėstytoja Danguolė Šakavičiūtė.

laikiausi šiek tiek daugiau populiaraus išraiškos būdo. Beje, tie Twayne leidžia visą eilę tokių pagrindinių knygų apie pasaulio autorius, rašomų su ta pačia specifika, kaip ir man buvo nubrėžta. Bet, manau, man pavyko kartas nuo karto „prastumti“ ir vieną – kitą gilesnę mintį.

Prieš kai kurią laiką buvau nusiuntęs e-paštu nedidelę apybraižą to, ką planuoju savo kursui. Ar turėjot progos pasižiūrėti, pakomentuoti?

Sveikinu su puikiu nauju numeriu, linkiu viso geriausio, ruošiuosi kelionėn į Kauną ir Vilnių.

Jūsų, R. Šilbajoris

[Prierašas ranka: laiško su apybraiža raštinės el. paštu negauta. Gal kam nors kitur nukeliavo?]

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 33. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], [1997 m. sausis]

[1 lapas recto]

Frank R. Silbajoris
Silbajoris.1@osu.edu
Mielas profesoriau,

Dėkoju už Jūsų laišką su gražiu atsiliepimu apie Darbus ir Dienas bei Šakavičiūtės⁹² recenziją.

Jūsų seminaro anotacijos e-paštu VDU raštinė negavo. Atsiųskite pakartotinai. Tik prašyčiau pakeisti seminaro pavadinimą, kad nesusidarytų biurokratiškų akademinų kliūčių jį lankyti toms doktorantėms, kurios jo klausėsi magistrantūroje.

Būkite sveikas

Jūsų Leonas Gudaitis

Rankraštis. Originalas. VDUB, RF3-880.

⁹² Žr. 91 išnašą.

NR. 34. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Columbus (Ohio)], 1997 m. vasario 6 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Štai siunčiu mano kurso anotacijos tekstą. Kas čia parašyta nėra „iškalta marmure“ ir bus galima įvairiai pritaikyti bei pakeisti, priklausant nuo skaitymų prieinamumo, doktorantų pasiruošimo anglų kalboj, ir t. t.

Pradžiai siūlyčiau kursantams susipažinti su Greimo⁹³ semiotika (yra lietuviškas vertimas su Prof. Povilionio⁹⁴ išsamia išanga), su Lotmano Struktūra chudožestvennogo teksta⁹⁵, Tynjanovo Problema stichotvornogo jazyka⁹⁶ ir, berods pereitą kartą kursantams buvo prieinami I. A. Richards⁹⁷ bei Rolands Barthes⁹⁸. Vėliau žiūrėsime, ką ir kaip dar skaitysime. Kursas turės būti ne tiek ekstensyvus (daug skaitymų), kiek intensyvus.

Ruošiuosi kovo 20-tą būti Vilniuje, o kovo 21-ą atvažiuoti į Kauną pradėti kursą. Rimtai kursas ims dirbti, kaip matau, tik po Velykų atostogų.

Su pagarba,

R. Šilbajoris

Spausdintas kompiuteriu rinktas tekstas. Originalas. VDUB, RF3-846.

⁹³ Lietuvių kilmės prancūzų semiotikas, kalbininkas, mitologas, eseistas, Paryžiaus semiotikos mokyklos įkūrėjas Algirdas Julius Greimas (1886–1951). 1934–1935 metais jis studijavo teisę VDU. 1944 metais su šeima pasitraukė į Prancūziją.

⁹⁴ Kalbos filosofas ir lingvistas, politinis bei visuomenės veikėjas, Vilniaus universiteto rektorius (1990–2000), LR Seimo narys Rolandas Povilionis (1944–2006).

⁹⁵ Лотман, Юрий Михайлович. *Структура художественного текста*, Москва, Искусство, 1970.

⁹⁶ Тынянов, Юрий Николаевич. *Проблема стихотворного языка*, Москва, Советский писатель, 1965.

⁹⁷ Anglų literatūros kritiko Ivoro Armstrongo Richardso (1893–1979) tyrinėjimai.

⁹⁸ Prancūzų literatūros teoretiko, kritiko, filosofo ir semiotiko Roland'o Gerard'o Barthes'o (1915–1980) tyrinėjimai.

NR. 35. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Columbus (Ohio)], 1998 m. rugsėjo 3 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega Leonai,

Goštautas⁹⁹ man ką tik parašė iš Kauno, sako, kad norėtum, kad aš paskaityčiau pora paskaitų ir Kaune, kada jau būsiu atvažiavęs.

Kaip jau anksčiau kalbėjomės, sutinku dvi ar tris, gal net keturias, jei tiek labai reikėtų, per semestrą specialiai atvažiavęs paskaityti.

Reguliariai neišeina, kaip jau kadais minėjau. Tik būtų įdomu, kokio pobūdžio tos paskaitos turėtų ar galėtų būti – gal ką konkrečiau turi omeny?

Linkėjimai visiems ir fakultete ir įstaigoj!

R. Šilbajoris

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 36. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], 2000 m. balandžio 26 d.

[1 lapas recto]

Mielas, Profesoriau, dar vienas klausimas: kaip Jus Darbuose ir Dienose pavadinti?

Aš parašiau: Ph. D., Ohajo universiteto (JAV) profesorius emeritas.

Ar pataikiau?

L. Gudaitis

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

⁹⁹ Lietuvių meno ir literatūros tyrinėtojas Stasys Goštautas (g. 1939). Į Vakarų pasitraukė 1944 metais, Kolumbijoje jis gyveno iki 1962 metų, vėliau persikėlė į JAV. Bendradarbiavo JAV lietuvių spaudoje. VDU dėstytojas (1999–2000).

NR. 37. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Columbus (Ohio)], 2000 m. balandžio 26 d.

[1 lapas recto]

Mielas kolega,

Kaip ten lietuviai sakydavo „Kaip pavadinti, nepagadinsi“? Pas mus įprasta nurodant straipsnio autorių visai neminėti jo mokslo laipsnių, o šiuo atveju net ir neminėti, kad „emeritas“. Užtenka: „Rimvydas Šilbajoris, the Ohio State University“ arba lietuviškai, kaip Jūs parašėt).

O jeigu numerio gale norėsit trumpą autoriaus aprašymą, tai ten tiks ir titulas ir vieta ir kad „emeritus“, ir dar kokia Jums atrodytų svarbesnė informacija – sakykim paminėti mano knygas, ne tas, kur buvau redaktorium, bet tas, kurias ištiesai parašiau.

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 38. RIMVYDAS ŠILBAJORIS – LEONUI GUDAIČIUI

[Columbus (Ohio)], 2000 m. birželio 3 d.

[1 lapas recto]

Gerbiamas kolega Gudaiti,

Ką tik perverčiau naujai gautą Darbų ir dienų numerį. Visų pirma – esu pilnas komplimentų už tokį kruopštų, žvalų, labai aukšto lygio ir estetiniai malonų žurnalą.

Antra, labai maloniai nustebau dėl tokio didelio skaičiaus jaunų literatūros specialistų, kurie visiškai neblogai save užsirekomendavo šaime numeryje. Ypa malonu, kad didelė jų dalis yra VDU magistrantai ir doktorantai. Nepasiduokit Vilniui! Beje. Vilniaus „sunkioji artilerija“ – Daujotytė¹⁰⁰, Nastopka¹⁰¹ irgi įnešė labai svarius savo darbus. Reikia ir juos sveikinti.

Galų gale, mažytis pataisymas: autorių sąrašė esu pristatomas kaip „Ohio universiteto profesorius“. Tas nevisiškai tikslu. Esu profesorius emeritas Ohajo valstybinio universiteto. Mat mes ten turim du: Ohajo universitetas,

¹⁰⁰ Literatūrologė Viktorija Daujotytė-Pakerienė (g. 1945).

¹⁰¹ Literatūrologas, kritikas, vertėjas Kęstutis Nastopka (g. 1940).

Atėnuose, Ohajo, kur dirba prof. Mickūnas¹⁰², ir Ohajo valstybinis universitetas, Columbus, Ohajo, kur aš kaip tik ir dirbau.

Dar kartą sveikinu su labai įdomiu, puikiai pavykusiū žurnalo numeriu.

Draugiškai,

R. Šilbajoris

Spausdintas elektroninis laiškas. Originalas. Be lietuviškų raidžių diakritinių ženklų. VDUB, RF3-846.

NR. 39. LEONAS GUDAITIS – RIMVYDUI ŠILBAJORIUI

[Kaunas], 2000 m. birželio 6 d.

[1 lapas recto]

R. Šilbajoriui

Mielas, Profesoriau,

Nuoširdžiai dėkoju už tokį šiltą laišką. Jeigu būčiau jaunesnis – apsiverkčiau iš laimės...

Tačiau ir geriausiems pasaulio kulinarams kažkas nepavyksta. Gaminant autorių sąrašą, buvo antrą kartą sugadinta Jūsų firma. Pirmąkart tai atsitiko mūsų atgimusio leidinio aušroje – 2 (11) numeryje. Tada autorių sąrašo Jūs, be abejo, nepaskaitėte. Šįkart, nebepasikliaudamas savimi, pasiunčiau Jums tokią pat ydingą eilutę e-mailu – ir vėl Jūs nepaskaitėte... Klaida, kaip žurnalistai sako, viena nevaikšto!

Juokas juokais, ši eilutė signalizuoja apie redaktoriaus bendrojo išsilavinimo stoką. Labai rimtai atsiprašydamas Jūsų, tikiuosi, kad trečias kartas nemeluos – kai spausdinsime

[1 lapas verso]

naują Jūsų straipsnį. Viliuosi, kad dar ne sykį parašysite „Darbams ir Dienoms“.

Kūrybingos nuotaikos!

Nuoširdžiai Jūsų

Leonas Gudaitis

Rankraštis. Originalas. VDUB, RF3-847.

¹⁰² Filosofas fenomenologas Algis Mickūnas (g. 1933). Į JAV išvyko 1949 metais, nuo 1986 metų – Ohajo universiteto profesorius, vizituojantis profesorius įvairių šalių universitetuose. Nuo 1990 metų iki šiol skaito įvairiausio pobūdžio paskaitų kursus Vilniaus, Klaipėdos, Šiaulių, Vytauto Didžiojo universitetų studentams, veda seminarus, skaito pranešimus konferencijose, „Santaros-Šviesos“ suvažiavimuose ir kt.

2000 06 06

L. Šilbajoriui

Mielas Profesorau,

Nuosirdžiai dėkui už toki šiltą
laišką. Jūsų būdau jaunesnis – apšverčiau
iš laimės...

Tarčiau ir geriauems pasaulio kulinarams
kūchis neparypsta. Gamirant ~~su~~ autoris sprastis,
buvo antro karto mąsdinta jūsų spina. Per-
in kartai tai atitiko mūsų atgimimo leidimo
anijoje – 2(11) numerijje. Tada autoris
sąrašo Jūs, be abejo, nepasikaitite. Šiųk,
reberaniblandamas vimi, paminėiu Jums
tokia pat ydinga cilute e-mailu – ir oif
Jūs nepasikaitite... Klaidu, kaip žurnalistai
rako, viera nevaikito!

Juokas juokas, o šie cilute signalizuoja
ypri redaktorius leandrojo išilavimmo stoka,
Labai rimtai atsiprašomas Jūsų, tikrovi, kad
trečias kartas nemeluos – kai prausdinsime

(Dėroto)

nausija Jūsų straipsni. Atliuroi, kad
dar ne ryšis paveresyste „Darbams ir dienoms“.

Kunybingsos mutaities!

Nuosirdžiai Jūsų

Leonas Gudaitis

Laima Bucevičiūtė

THE DAYS AND DEEDS OF LEONAS GUDAITIS AND RIMVYDAS ŠILBAJORIS (1995–2000)

SUMMARY. This paper discusses the correspondence that took place from 1995 to 2000 between Professor Leonas Fliorentas Gudaitis, for many years the chairman of the department of Lithuanian literature at Vytautas Magnus University as well as a journalist and editor of the scholarly journal *Darbai ir dienos* (*Deeds and Days*), and Professor Rimvydas Pranas Šilbajoris, a Lithuanian literary scholar active in the United States. Their letters touch on various topics: the university's environment for scholarship and studies, especially doctoral studies, the subtleties of editing *Darbai ir dienos*, and thoughts about the journal's scholarly format and contents. There are 39 letters overall, 18 of them authored by Gudaitis, while the rest come from Šilbajoris's pen. The nearly identical quantity of letters sent and received allows us to speak of the dialogical nature of these texts, which becomes evident if these letters are published chronologically, as we have done here. This publication lets us get a better view of certain fragments of Gudaitis's academic life. The published letters reveal different though mutually connecting perspectives, bringing out one more way of looking at Vytautas Magnus University's past, the people who worked and studied there, and their academic environment.

KEYWORDS: Leonas Fliorentas Gudaitis, Rimvydas Pranas Šilbajoris, Vytautas Magnus University, *Darbai ir dienos*, studies, scholars, students, letters, correspondence.